

ДО

**МИНИСТЪРА НА ЕНЕРГЕТИКАТА
Г-Н РУМЕН РАДЕВ**

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

от

**Гражданско движение „ДНЕС“
Граждански форум „Промяна“
Съюз на пенсионерите-2004 Обединени
Сдружение „Справедлива България“**

*Относно: Проект за изменение и допълнение на гл. X „Топлоснабдяване“ на
Закона за енергетиката*

Уважаеми г-н Радев,

Централното топлоснабдяване, създадено като обществена социална услуга, през последните повече от 20 години постепенно и последователно се комерсиализира уродливо и се превърна в система за ограбване, терор и геноцид на потребителите му – битови и небитови клиенти. То стана един от факторите България да е на първо място в Европа по енергийна бедност. Обирът и терорът върху потребителите на топлинна енергия /физически лица, детски заведения, училища, университети, болници и пр./ върви с пълна сила. Тяхното съдържание и инструменти са: самоволното и едностранно институционализиране на потенциалните потребители в качество на клиенти чрез неравноправни общи условия, вместо с договори; произволната доставка, измерване и разпределение на количества топлинна енергия; целево въвеждане на понятия и изчислителни механизми за манипулиране сметките на клиентите като „такса мощност“, „енергия от сградна инсталация“, „специфичен разход за подгряване на 1 куб.м. вода,,, методика за разпределение с използването на повече от 30 формули вместо данни от измервателни уреди, използване на посредници, заплащани от потребителите, невъзможност за отказ от услугата топлоснабдяване, ускорено и неравноправно съдебно производство, безчинство на частни съдебни изпълнители и колекторски фирми, завършващо с отнемането на жилища и други имоти и т.н. Резултатът е непрекъснато нарастване на потенциала на обществено напрежение и недоволство. Тъй-като търпението и поносимостта от страна на гражданите вече са изчерпани и действията и подходите на всички управляващи досега са несистемни и лобистки, ние предприемаме инициативи и действия, в рамките на конструктивния подход, за категорично и радикално решаване на всички проблеми в топлофикационния сектор и на първо място на нормативната уредба, която е в крещящо противоречие с интересите на потребителите и системно застрашава сигурността и стабилността му.

Предвид критичното състояние на топлофикационния сектор в резултат на укоримата нормативна уредба и лошото управление, всички тежести понасят потребителите на топлинна енергия, които вече са непоносими. Това застрашава и съществуването на сектора. Укоримата и пълна с неравноправни клаузи нормативна уредба предоставя възможност на монополистите да упражняват необуздан терор върху потребителите на топлинна енергия, който в много случаи е критичен за живота и битието им.

Предстоящият отоплителен сезон ще бъде драматичен, ако се състои при сегашните условия и особено за София. Погиването на централното топлоснабдяване ще е фатално за околната среда и живота на гражданите. Нашата цел не е да се ликвидира, а да се спаси и стабилизира, да се повиши ефективността му и трайно да изпълнява функцията си на социална услуга.

Основните проблеми в отношенията между доставчици и потребители на топлинна енергия произтичат от гл. X „Топлоснабдяване“ на Закона за енергетиката и Наредбите за топлоснабдяването и следователно решаването им трябва стане на законодателна и нормативна основа. С нашето предложение, ние полагаме усилия чрез конструктивен подход от наша страна да постигнем решение вместо чрез законовите форми на граждански натиск, които само отлагат решенията.

Изготвянето на законопроекта и проекта за нова наредба за топлоснабдяването се извърши при строго спазване правилата, определени със Закона за нормативните актове и Указ № 883 за прилагане на Закона за нормативните актове и по-конкретно:

1. Определената процедура с членове 13, 15 и 16 от Указ № 883, а именно.

Чл. 13. (1) *Изготвянето на законопроекта обхваща:*

1. *изготвяне на първоначален проект;*
2. *обсъждане на проекта;*
3. *изготвяне на втори проект, когато се наложат съществени изменения на първоначалния проект.*

(2) *Съобразно характера и обсега на предложените изменения могат да се изготвят и обсъждат и следващи варианти на проекта.*

Чл. 15. (1) *Органът, който отговаря за изготвяне на законопроекта, го изпраща заедно с мотивите на заинтересуваните министерства, други ведомства или обществени организации, които организират неговото обсъждане и дават мотивирано становище.*

Чл. 16. *Въз основа на обсъждането съставителят внася необходимите изменения в законопроекта и го представя на органа, който отговаря за изготвянето му.*

Гражданските организации, автори и вносители на това предложение, са легитимна форма на институализация на уредбата в чл. 1, ал. 2 от Конституцията на Република България и с активната си дейност досега са доказали безкомпромисната си позиция за защита интересите на българските граждани. Във връзка с това и на основание чл. 4, чл. 12 (1) и чл. 45 от Конституцията на Република България ние внасяме комплект документи, съгласно приложенията, за наложителни и неотложни изменения в Закона за енергетиката.

Законопроектът съдържа и подробен и обоснован анализ на състоянието на топлофикационния сектор, подробни мотиви общо и за всеки член от законопроекта и проект на договор за продажба на топлинна енергия между топлофикационните дружества и битовите и небитовите потребители на топлинна енергия.

Позицията и решенията, които предлагаме, черпим и се основават на много задълбочен и динамичен посекторен анализ на състоянието на топлофикационния сектор и от предложенията на гражданите и има за цел радикална промяна във философията на нормативната уредба в гл. X „Топлоснабдяване“ от Закона за енергетиката за оздравяване, стабилизиране и нормализиране, а не ощетяване, обезсилване и разпадане на този останал все още жив сектор на енергетиката. В него са отразени изискванията както на местното законодателство, така и на общностното законодателство на Европейския съюз.

Предлагаме, на основание чл. 87 (1) от Конституцията на република България, без отлагане във времето, да поемете инициатива за внасяне на предложения от нас

законопроект за обсъждане и приемане от 49-то Народно събрание, предвид предстоящото настъпване на новия отоплителен сезон 2023 – 2024 г. Предлагаме да подобрите и предложената нова наредба за топлоснабдяването.

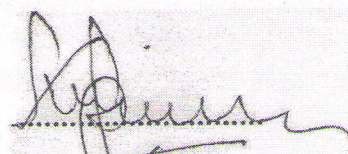
Губенето на енергия и време чрез противопоставяне на институциите, особено на най-високо ниво, и гражданите е фатално за обществения мир, стабилността и просперитета на държавата. Очакваме от вас инициране и на ползотворни срещи, за което имаме пълна готовност.

Приложения:

1. Проект за изменение и допълнение на г. X от Закона за енергетиката.
2. Мотиви и анализ на състоянието на топлофикационния сектор.
3. Образец на договор между топлофикационно дружество и клиентите на топлинна енергия в етажна собственост.
4. Проект на Наредба за топлоснабдяването.
5. Мотиви към проекта за нова Наредба за топлоснабдяването

За Гражданско движение „ДНЕС“

Анжелика Цокова

За Граждански форум „Промяна“

Георги Георгиев

За Съюз на пенсионерите-2004 Обединени

Валентина Николова

За Сдружение „Справедлива България“

Иван Павлов

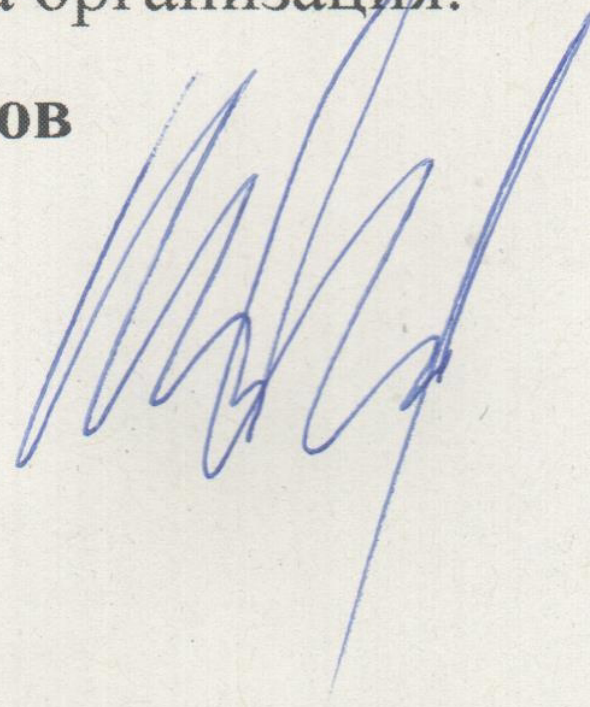
Контакти за връзка: e-mail: office.dnes.bg.org@gmail.com Тел. 0885467805

ПЪЛНОМОЩНО

Ръководството на Сдружение „Справедлива България“ упълномощава ръководството на Гражданско движение „ДНЕС“ да подпише и внесе в Министерството на енергетиката в обявения срок Становище от група граждански и други организации по изготвения и обявен за обществено обсъждане на 27.07.2023 г. Законопроект за изменение и допълнение на Закона за енергетиката. Подписът да се счита и от името на нашата организация.

Подписал: Председател Иван Павлов

София, 21/08/2023 г.

Мотиви към проекта за нова Наредба за топлоснабдяването

Топлофикационният сектор е един от най-волунтаристично управляваните в интерес на енергийни лобита и техните задкулисни покровители и в системна вреда на потребителите на топлинна енергия. Топлоснабдяването, създадено като *обществена социална услуга*, през последните почти 20 години постепенно и последователно се комерсиализира уродливо и се превърна в система за ограбване, терор и геноцид на потребителите му – битови и небитови клиенти. То стана един от факторите България да е на първо място в Европа по енергийна бедност. В градовете с централно топлоснабдяване от години съществува и прогресивно нараства обществено недоволство от едностранно налаганите от монополните топлофикационни дружества беззаконие и подчертана неравнопоставеност спрямо клиентите им.

Обирът и терорът върху потребителите на топлинна енергия /физически лица, детски заведения, училища, университети, болници и пр./ върви с пълна сила. Тяхното съдържание и инструменти са: самоволното и едностранно институционализиране на потенциалните потребители в качество на клиенти чрез неравноправни общи условия, вместо с договори; произволната доставка, измерване и разпределение на количества топлинна енергия; целево въвеждане на понятия и изчислителни механизми за манипулиране сметките на клиентите като „такса мощност“, „енергия от сградна инсталация“, „специфичен разход за подгряване на 1 куб.м. гореща вода,, методика за разпределение с използването на повече от 30 формули вместо данни от измервателни уреди, използване на посредници, заплащани от потребителите, невъзможност за отказ от услугата топлоснабдяване, ускорено и неравноправно съдебно производство, безчинство на частни съдебни изпълнители и колекторски фирми, завършващо с отнемането на жилища и други имоти и т.н. Резултатът е непрекъснато нарастване на потенциала на обществено напрежение и недоволство. Цялата нормативна уредба е в крещящо противоречие с интересите на потребителите и въпреки съпротивата на голяма група граждански и потребителски организации тя продължава да се променя в това направление.

Драстичен пример за уродливост в подзаконовата нормативна уредба са действащата до 12 март 2020 г. Наредба № 16-334 за топлоснабдяването и сега действащата Наредба № Е-РД-04-1 за топлоснабдяването с всичките им изменения и допълнения. Предишният и сегашният текст на тази наредба не подлежи на коментар. Той е демонстративно лобистки и пълно недоразумение и от нормативна (местно и общостно законодателство) и от технико-технологична гледна точка. Цялото ѝ съдържание е в крещящо противоречие с технико-технологичните правила за доставка на топлинна енергия, на законите на физиката и термодинамиката, на равнопоставеността в търговските отношения, на вътрешното и общностното право на Европейския съюз в тази сфера.

Тъй-като търпението и поносимостта от страна на гражданите вече са изчерпани и действията и подходите на всички управляващи досега са несистемни и лобистки, ние предприемаме инициатива, в рамките на конструктивния подход, за категорично и радикално решаване на актуалните проблеми в топлофикационния сектор чрез приемане на нова наредба за топлоснабдяването. Досегашната подзаконова нормативна уредба е в крещящо противоречие с интересите на потребителите и системно застрашава сигурността и стабилността на топлофикационния сектор.

Позицията и решенията, които предлагаме, черпим и се основават на много задълбочен и динамичен посекторен анализ на състоянието на топлофикационния отрасъл и от предложенията на гражданите. Те имат за цел радикална промяна във философията на нормативната уредба с оглед оздравяване, стабилизиране и нормализиране, а не ощетяване,

обезсилване и разпадане на този сектор със социално предназначение. В тях са отразени изискванията както на местното, така и на общностното законодателство на Европейския съюз.

Ние, като институционализирани граждански структури на основание на чл. 1, ал. 2 от Конституцията на Р България, представяме настоящото мотивирано становище по посочения проект.

Централното топлоснабдяване е специализирана енергийна инфраструктура, подчинена на системни правила за организация и управление, поради което всички решения във връзка с това трябва да се вземат със системен подход. На това основание, ние предлагаме решения, които имат системен характер и са във взаимна зависимост и с основна цел повишаване ефективността на топлофикационния сектор и балансиране на интересите в него. Освен това, както се посочи по-горе, уредбата му трябва да отговаря на изискванията на общностното право на Европейския съюз и на местното право.

Във връзка с това и предвид множеството изменения в предишната Наредба 16-334 за топлоснабдяването, които вместо подобрене доведоха до влошаване на положението и предвид укоримата и неприемлива уредба в сегашната Наредба № Е-РД-04-1 за топлоснабдяването, ние предлагаме текст на **изцяло нова наредба за топлоснабдяването**. Основните акценти и мотиви в нея са следните:

1. Първото изискване при научно и/или практично обсъждане и конструиране на даден обект е да му се даде **определение**. В случая това се отнася за централното топлоснабдяване. Това е направено в чл. 1 на проекта и включва предназначение, характеристика на системата, техническа инфраструктура, фази на топлоподаването, основен принцип на топлоснабдяването и пр.

2. Един от основните акценти в проекта е категорично и безусловно въвеждане на **договорното начало** в отношенията между топлоснабдителните предприятия и потребителите на топлинна енергия /ТЕ/. Този въпрос е уреден в Закона за енергетиката /ЗЕ/ и в Наредбата за топлоснабдяването /НТС/, но не се изпълнява.

Например, чл. 38, ал. 2 от действащата НТС повелява, че топлоснабдяване се допуска само ако са изпълнени две условия – да има сключени два договора: за присъединяване към топлопреносната мрежа и за продажба на ТЕ.

2.1. За присъединяването това е изключително важно условие, защото в договора за присъединяване и с неговата актуализация се уреждат всички технически условия на които трябва да отговаря абонатната станция като: вид и технически параметри на съоръженията в мястото на присъединяване; вид на осигуряваните топлоснабдителни услуги (топлоснабдяване за отопление и/или горещо водоснабдяване); проектна мощност и мощност на сградната инсталация; режим на топлоснабдяване и параметри на топлоносителя; схема на абонатната станция; правила за настройка на абонатната станция; брой и място на монтиране на средствата за търговско измерване, на управляващите и комуникационните устройства към спомагателните мрежи на топлоснабдителната система; граница на собственост на съоръженията; условия и цени за ползване на помещението за абонатна станция; цени за присъединяване на обекта към топлопреносната мрежа; редът за измерване, отчитане, разпределение и заплащане на топлинната енергия; редът за осигуряване на достъп до отоплителните тела и средствата за дялово разпределение; редът за разглеждане на жалби и рекламации от потребителите; отговорност и неустойки при изпълнение на договора от страните; срок на договора, основания и ред за предсрочното му прекратяване. Тези изисквания са уредени с чл. 138 от Закона за енергетиката, чл.чл. 17, 29, 30, 31, 35 и 38 от Наредба № Е-РД-04-1 за топлоснабдяването и Наредба № 15 от 28 юли 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия.

Като цяло, този договор е изключително важен, защото регламентира техническите и организационните условия за регулирана доставка на топлинна енергия в съответната абонатна станция съобразно външните температури, топлинния капацитет на сградата, конкретното потребление и утвърдения температурен график (заменен с термохидравличен). Липсата на този договор ликвидира равнопоставеността и позволява на доставчика-монополист да доставя произволно непоискани количества топлинна енергия, тя механично до се разпределя от топлинните счетоводители и да се заплаща принудително от клиентите.

Не е приемливо с една наредба да се определят техническите изисквания към конкретни топлопреносни мрежи. Това се извършва с одобрени технически изисквания от ръководителя на съответния производител и/или преносител на топлинна енергия. Същият аргумент важи и за критериите за разпределение на топлинния товар между централите за производство на топлинна енергия. Основният инструмент за поддържане на баланса между производството и потреблението на топлинна енергия е температурния график и корекциите в него, налагани от конкретното изменение на външните температури и особено от динамиката на потреблението във всеки момент. Това гарантира, че в абонатните станции на клиентите няма да се доставя и нагнетява ненужно количество топлинна енергия.

Фундаменталното правило, буквата “А”, при доставката на топлинна енергия от доставчика е това да става чрез прилагането на температурен график. Това означава, че количеството на топлинната енергия трябва **ПРЯКО** да зависи от външните атмосферни условия, от топлинния капацитет на отопляемия обект и от регулирането на потреблението от **КОНКРЕТНИЯ** потребител чрез уредите на отоплителните тела и консумацията на топла вода в жилището му. Спирането на което и да е отоплително тяло и на консумацията на топла вода трябва моментално да доведе до съответно изменение на параметрите на топлоносителя през абонатната станция, респективно през централния топломер.

Температурният график е най-съвършения балансатор при производството, преноса и разпределението на топлинната енергия. Този график е технико-технологичен процес, отговарящ на всички изисквания за ефективно управление на топлоснабдяването.

Топлоснабдителната система предоставя на топлоизточника неограничени възможности за злоупотреби чрез нарушаването на температурния график, при което може да се произведе и реализира неправомерно в пъти повече топлинна енергия, без потребителите да могат да се противопоставят на това действие на топлоизточника, по какъвто и да било начин. Монополистът може съвсем умишлено да нагнетява топлоснабдителната система с никому ненужна топлинна енергия, която обаче следва да се заплати от гражданите. Така топлофикационното дружество доставя само на себе си безконтролно произведената топлоенергия.

Явно е, че целта на отпадането на температурния график не е решаването на проблема за регулирана доставка на топлинна енергия на клиентите, а да се развържат още повече ръцете на топлофикациите за безконтролно нагнетяване на топлинна енергия в топлопреносната мрежа. Това им поведение е заробващо за гражданите с тръба в жилището и опасно за сигурността на мрежата. Условието за *доставката* са определени с проекта и температурния график и те или се прилагат или се нарушават – средно положение няма.

Термохидравличният режим основно залага на автоматичното регулиране на параметрите на топлинния поток, рискът от което се доказва с големите аварии в източната част на София. Температурният график се управлява от оператор и е по-сигурен.

2.2. Присъединяването към инсталация за доставка на топлинна енергия не е безусловно за определяне на потенциалния потребител като клиент на топлофикационното дружество. Това е само възможност. Институционализирането на потенциалния потребител в качеството на клиент става само с изрично подписване и/или присъединяване към търговски договор за продажба на топлинна енергия. Топлофикационните дружества, обаче, категорично отказват да сключват императивно изискуемия съгл. чл. 149, ал. 1, т. 6 от ЗЕ и

чл. 38 и чл. 40 от действащата наредба за топлоснабдяването **писмен договор за продажба на топлинна енергия**. Както се посочи по-горе, присъединяването към инсталация за доставка на топлинна енергия не е безусловно за определяне на потенциалния потребител като клиент на топлофикационното дружество. **Потребителят** се превръща в **клиент** само въз основа на изрично подписан (и/или чрез присъединяване към) търговски договор за продажба на топлинна енергия. Такъв договор осигурява балансирана защита на правата и на двете страни.

Предвид особената важност на такъв договор и на основание на националното и ЕС законодателство ГД „ДНЕС“ неколккратно вняся в Министерството на енергетиката /МЕ/ и в КЕВР за одобряване образец на договор за продажба на топлинна енергия. Показателно е мълчанието на тези институции повече от осем години, което е още едно свидетелство, че те обслужват енергийното лоби в престъпване на закона.

При изслушването на 26.11.2019 г. в специализираната комисия на СОС, новият изп. директор на „Топлофикация София“ ЕАД Александър Александров заяви:

„Не е възможно да се сключват договори с клиентите, защото „Топлофикация“ доставя енергия до входа на абонатната станция (!!!). Абонатната станция и дяловото разпределение са отговорност на етажната собственост (!!!)“.

Това твърдение освен, че е неграмотно от технико-технологична, организационна и правна гл.т., то е и престъпно, защото е грубо нарушение на законова норма (чл. 149, ал.1, т.6 от ЗЕ). Това е основание за незабавното му освобождаване от ръководната длъжност с цел предотвратяване на бъдещи незаконни действия.

3. Теплофикационните дружества системно и безусловно отказват да съблюдават нормативните разпоредби (ЗЕ, Наредбата за топлоснабдяването, Наредба № 15/28.07.2005 г. за техническите правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия, Основните технически изисквания към абонатни станции с топлоносител гореща вода - гр. София в сила от 15.04.2008 г.) и налагат едностранно собствените си **Общи условия за продажба на топлинна енергия** за битови нужди, които са в пълно противоречие със законовите нормативи. Фактите в това отношение са явни и безспорни.

По смисъла на чл. 298 от Търговския закон (ТЗ) те трябва да са част от условията на индивидуален договор тъй като топлофикационните дружества са търговски дружества. Фактът, че са одобрени от КВЕР и публикувани не ги прави законосъобразни и не променя същността на договорните отношения между потребител и продавач. Публичен факт е, че (Д)КЕВР е създадена да обслужва енергийното лоби, а КЕВР пък не е граждански орган, съгл. изискванията на Третия енергиен пакет и в този смисъл е нелегитимна. За влиянието на енергийното лоби свидетелства и Определение 3258 от 07.03.2013 г. на 5 членен състав на ВАС. Обстоятелството, че т.н. общи условия влизат в сила 30 дни след първото им публикуване, без да е необходимо писмено приемане от клиентите, противоречи на регламент 2006/2004/ ЕО, чл. 3 към който са прикрепени директиви, включително и директивата за неравноправните клаузи в договорите (93/13/ЕИО). Ал. 3 от чл. 150 на Закона за енергетиката е в същото противоречие. Доколкото противоречат на императивна норма на закона, считаме, че такива „разпоредби“ не трябва се прилагат и следва да бъдат прогласени за недействителни и нищожни.

От друга страна Общите условия изобилстват с неравноправни клаузи, които служебно подлежат на проверка от съда. В този смисъл е Решението на европейския съд по дела С-240/98 г. - С-244/98 г. във връзка с Директива 93/13/ЕИО/. Общите условия нито са административен, нито нормативен акт. С тях не може автоматично потенциалният потребител на топлинна енергия да се институционализира като клиент на съответното дружество с всички произтичащи от това негативни последствия. **Единствено договорът осигурява обективност и равнопоставеност в отношенията между страните!**

Решението е т.н. общи условия категорично **ДА СЕ ИЗКЛЮЧАТ** от използване и прилагане от топлофикационните дружества, защото както технико-технологичните правила, така и търговските и облигационните норми са регламентирани във висшестоящи законови актове (ЗЕ, ЗЗД, ЗЗП, ЗСч. и др.). По принцип **продажбата** е облигационно отношение и следва да се урежда с договор.

4. В практиката топлофикационните дружества тотално заобикалят разпоредбата на чл. 156, ал. 1 от Закона за енергетиката (**търговско измерване на границата на собственост**), а изключението по ал. 3 е превърнато в правило.

„Чл. 156. (1) Топлинната енергия се измерва със средства за търговско измерване - собственост на топлопреносното предприятие, монтирани на границата на собственост на съоръженията.

(2) **Границата на собственост на съоръженията:**

3. (изм. - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) **между топлопреносното предприятие и клиентите на топлинна енергия в самостоятелна сграда или в сграда - етажна собственост, е последната спирателна арматура преди разпределителната мрежа на сградните инсталации.**

(3) **Когато топлинната енергия се измерва със средства за търговско измерване, монтирани на място, различно от границата на собственост по ал. 2, начинът за отчитане на топлинната енергия се урежда съгласно наредбата по чл. 125, ал. 3.“**

Липсват уреди, имащи пряко отношение към измерването и регулирането на реалната консумация по количество и качество на топлинната енергия (топломери на кръговете „отопление“ и „битова гореща вода“, водомери пред подгревателите за топла вода, осезатели за поддържане постоянна температура на топлата вода и пр.). В много случаи данните на уредите, които уж са преминали метрологичен контрол, са с големи отклонения от допустимите граници.

Дружествата безусловно и едностранно налагат практиката да се отчита и заплаща топлинната енергия, отчетена по топломера на входа на абонатната станция, поставен на изходящата към ТЕЦ/ТЦ тръба. Той, обаче, отчита произволно доставената в абонатната станция топлинна енергия, преминала през топлообменниците и върната в топлопреносната мрежа. Тя няма нищо общо с реално потребената топлинна енергия от клиентите. Ако се пресметне енталпията като съотношение между приложена енергия и извършена работа ще излезе, че багер тегли детска количка. Да, но клиентът плаща за багера.

Императивното условие, количеството топлинна енергия да се измерва на границата на собственост означава на двата изходящи от абонатната станция кръга – кръг *“отопление“* и кръг *„битова гореща вода“* /БГВ/ - да има отделни топломери. Тъй като те липсват, на клиентите се начислява потребеление на базата на показанията на общия топломер чрез порочно, нереално, незаконосъобразно и нагласено разпределение. В болшинството от случаите, отчетеното количество топлинна енергия не може да се поеме от топлинния капацитет на отоплителните тела и от БГВ.

В практиката поголовно и неоснователно се налага схващането, че индивидуалните измервателни уреди не са средства за търговско измерване а контролни. Определянето им като контролни е в услуга на монополистите да манипулират резултатите от измерванията, което е доказана и масова практика. Тепломерите и водомерите не са контролни уреди а средства за търговско измерване. Това императивно е уредено с т. 3 от ал. 1. е Чл. 156 от Закона за енергетиката. Отклонение от правилото може да се допуска само по изключение и то по изрично установени технически причини.

По отношение на доставената енергия до потребителя е приложима клаузата и за непоръчани доставки т.е. за сметка на доставили я (л. 9 от Директива 97/7 /ЕО/, транспонирана в чл. 62 от ЗЗП). Теплофикационните дружества не **продават** топлинна енергия, каквото е задължението им по Закона за енергетиката, а само **доставят** такава, без

да се съобразяват с потребностите на клиентите. Доставка и продажба са две различни неща - за справка чл. 62 от ЗЗП и чл. 9 от ЕО 97/7 за непоръчаните доставки.

Следователно, не е възможно да се отчетат и разпределя законосъобразно и реално колко в действителност е продадената топлинна енергия. Необходимо да се разграничат понятията „доставка” и „продажба”.

В документите на топлофикационните дружества и фирмите за дялово разпределение липсва единствено справедливия принцип, че се заплаща само това, което е измерено по надежден и безспорен начин и за съжаление това се толерира от собствениците им. В това отношение се negliжира и ДИРЕКТИВА 2006/32/ЕО от 05.04.2006 година, която забранява неоправданото стимулиране на обеми на потребление и задължава въвеждането на системи за отчет на консумираната от отделните потребители енергия въз основа на „индивидуални измервателни уреди на конкурентни цени, които точно отчитат реално консумираното количество енергия от крайния потребител и осигуряват информацията относно действителното време на използване”.

5. Разпределението на топлинната енергия в сгради етажна собственост се извършва по порочната Методика към чл. 61, ал. 1 от предишната и сегашната наредба за топлоснабдяването. Чрез множеството формули /35 бр./ в нея се цели да се манипулира отчитането на реално потребената топлинна енергия и прикрие обирът на клиентите. Нагло и безотговорно международно признатите уреди за търговско измерване се заменят с измислени и неприложими формули. Всички данни и резултати се нагласяват. Изготвяните „Дялови разпределения” и „Съобщения към фактури” доказват, че извършваното дялово разпределение на доставената топлинна енергия е неправилно и в грубо нарушение на чл. 61 от Наредбата за топлоснабдяването. От данните в тях се вижда, че:

- Количеството **енергия за технологични разходи** НЕЗАКОНОСЪОБРАЗНО се изчислява, в престъпване нормата на чл. 58, ал. 2 и 3 от Наредбата и т. 4 от Методиката. Доставчикът и третото лице-помагач определят „на око” без надлежна обосновка от техническата документация на производителя и без провеждане на съответни разчети и измервания. Експертните данни показват, че отчитаните количества технологични разходи са символични и са по-малко от топлоотдаването на един радиатор. В действителност те са значително по-големи от отчетените, но тъй-като са за сметка на топлоснабдителното дружество, техният размер се нагласява. Допълването на сградната инсталация също е технологичен разход и трябва да бъде за сметка на доставчика на топлинна енергия.

- Количеството топлинна енергия **за битовото горещо водоснабдяване** е също обект на огромна манипулация, защото се определя като разлика между показанията на топломера на входа на абонатната станция и количеството топлинна енергия за отопление. Неправилно и в нарушение на т. 5 от Методиката, се изчислява и **специфичният разход за подгриване на 1 куб.м. гореща вода**. Видно от „Съобщенията към фактури” е, че всеки месец той е различен. Това показва, че се нагласява, чрез което се прехвърля част от произволно доставената топлинна енергия в абонатната станция върху този специфичен разход. В „съобщенията към фактури” на топлофикационните дружества, специфичният разход се движи в произволни граници според количеството употребена топла вода. В масовия случай той е над 100 кВтч и достига стойности близки до 200 кВтч. В същност, това е ОБЕКТИВНА ВЕЛИЧИНА, подчиняваща се на физичен закон, формулиран с т.н. калориметрично уравнение $T = Q \cdot m \cdot \Delta t = Q \cdot m \cdot (t^1 - t^0)$. Като се има предвид, че за водата $m = 1$ то формулата става $T = Q \cdot \Delta t = Q \cdot (t^1 - t^0)$. Следователно за подгриване на 1 м³ вода с 45⁰С (от 10⁰ до 55⁰) са необходими 52.335 кВтч. Освен това не се поддържа автоматично чрез осезател декретната температура от 55⁰С на изхода на топлообменника а в отчетните документи **се приема**, че е толкова

Изводът е: извършваното по описания начин разпределение на топлинната енергия за битово горещо водоснабдяване по прогнозно определени количества подгрива вода, е

НЕРЕАЛНО и ПОРОЧНО. То се основава на нереално и нагласено определяне на количеството топлинна енергия, съгласно чл. 68 от Наредбата, на прогнозно определени количества подгрята вода, на нереален и нагласен специфичен разход за подгряване на 1 м³ вода и на елементи във формулите за изчисление, които са нонсенс (използване на приети вместо измерени величини; разделение на отоплителен и неоплителен период; недоказани работни часове на абонатната станция и пр.).

Поради липсата на регулатор на изхода на топлообменника, топлата вода няма необходимите качествени характеристики съгл. т. 5 на ал. 1 от чл. 149б на ЗЕ. Решението на този казус се съдържа в действащата Наредба за топлоснабдяването, но съзнателно не се прилага от дружествата, а именно: пред подгревателя за БГВ трябва да има монтиран водомер за студената вода (дава информация за Q), при подгревателя трябва да има монтиран сензор за поддържане температурата на БГВ 55⁰C (за t¹-t⁰) и след подгревателя монтиран отделен топломер за БГВ (неговите показания трябва да се разпределят пропорционално на показанията на индивидуалните водомери за топла вода в имотите на потребителите, които са действителните уреди за търговско измерване).

- Особено драстични са нарушенията при изчисляване на т.н. **енергия, отдавана от сградната инсталация**. В престъпване на закона уредът за търговско мерене (топломер) се поставя не на границата на собственост, а на изходящата към ТЕЦ/ТЦ тръба! По такъв начин доставчикът доставя топлинната енергия на себе си, но я отчита на клиентите. При разпределението, тази произволно доставяна енергия в сгради етажна собственост едностранно и неправомерно се прехвърля върху т.н. сградна инсталация и специфичен разход за подгряване на 1 м³ вода. Експертните данни сочат, че чрез тази измама на потребителя се „отчита” доставка на повече топлинна енергия през тънките тръбички на сградната инсталация, отколкото през големите радиатори в имота му. Обикновено в тристаен апартамент съотношението между разгънатата площ на тръбите на сградната инсталация и тази на радиаторите е 0.62 м² : 11-14 м², а съотношението на отдадената от тях топлинна енергия, според отчетите на топлофикационните дружества, е около 50 % : 50 % и повече. Така се „обосновава” надписването на сметките.

Целта тук е, освен реализиране на по-голям приход, и създаване възможност чрез нагласяване да не се допусне отчитане на разход чрез отоплителните тела по-голям от мощността им. Доказателство за това е текстът на т. 6.4.3. от Методиката, която гласи: *„Разпределената топлинна енергия за едно отоплително тяло не може да надвишава максималната енергия, която отоплителното тяло може да отдаде за един отчетен период при съответния режим на работа на сградната инсталация”*. ЕТО ТОВА Е ДОКАЗАТЕЛСТВО, ЧЕ ВСИЧКО СЕ НАГЛАСЯВА А НЕ СЕ ИЗМЕРВА! В подкрепа на този извод е и текстът на т. 6.6. от Методиката *„За сгради - етажна собственост, за които лицето по чл. 139а от Закона за енергетиката констатира, че количеството топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация, е по-голямо от енергията за отопление на имотите, се прави проверка от лицето по чл. 139а, топлопреносното предприятие и представител на етажната собственост. Съставя се констативен протокол с предписание за коригиращи мерки“!!!*

Следователно енергията от сградна инсталация се начислява произволно и претендираното парично задължение е недължимо. В по-общ план сградната инсталация е част от четирите фази на топлоснабдяването: 1) производство, 2) пренос, 3) разпределение и 4) потребление на топлинна енергия. Именно чрез сградната инсталация се извършва **разпределението** на топлинната енергия в сградата-етажна собственост. От техническа гледна точка тя е обща собственост на обитателите в сградата и с възможност за индивидуално ползване без да се пречи на другите. По отношение на физическата ѝ поддръжка всеки е длъжен да участва, съгласно делът си (чл. 41 от ЗС), тъй като тя се явява акцесорна част към самия имот.

Начисляването на „енергия от сградна инсталация“ е типичен и показателен пример за безогледната комерсиализация в топлофикационния сектор след 2002 г. Тя замести отпадналата форма на ограбване, наречена „такса мощност“. Порочното предназначение на „енергия от сградна инсталация“ е да поеме част от произволно доставяната топлинна енергия в абонатните станции, която не се консумира и не може да се поеме от капацитета на отоплителните тела. Решението на този казус е много просто и нормативно уредено а именно, че с договора за присъединяване се определят броя и мястото на средствата за търговско измерване и, че тяхното място е на границата на собственост, т.е. при последната спирателна арматура на изхода на абонатната станция. Следователно, **с поставянето на отделен топломер на кръг „отопление“ (ВОИ) на изхода на абонатната станция преди спирателната арматура към сградната инсталация казусът „енергия от сградна инсталация“ автоматично отпада.** Този топломер ще отчетва топлинната енергия, влязла в сградната инсталация, разпределена по отделните имоти и реално потребена от съответните клиенти и общите части на сградата. Разпределението ѝ ще се извърши по показанията на разпределителите върху отоплителните тела в отделните имоти.

Т.н. „топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация“ е измислено понятие с цел да се товарят клиентите с количества топлинна енергия, които реално не са потребени от тях.

Потвърждаваме с пример от сайта на „Топлофикация София“ ЕАД:

„Истини и заблуди за дейността на „Топлофикация София“ ЕАД. /раздел, който понякога отпада от съдържанието на сайта/

.....
Как се отчетва и разпределя енергията

Топлинните счетоводители използват утвърдена с Наредба на Министерството на икономиката и енергетиката методика за разпределение на енергията. Освен отчитането на индивидуалното потребление във всеки имот (топломери и водомери за топла вода), те правят и разпределение на разликата между показанията на общия топломер и сумата на индивидуалните измервателни уреди. Това количество обща енергия е енергията за сградна инсталация. „

Изложените твърдения относно разпределението на топлинната енергия безспорно ще се докажат ако някой успее да задължи произволен топлинен счетоводител да извърши разпределение при стриктно спазване на всички формули в Методиката. Тази методика е абсолютен nonsens и по тази причина тя не присъства в проекта ни за нова наредба. Недопустимо е с 35 измислени формули да се елиминира използването на световно признати уреди за търговско измерване-топломери и индивидуални разпределители.

Философията на предложения от нас проект изключва съществуването и ползването на понятието „топлинна енергия от сградна инсталация“ като отоплително тяло и оставането ѝ като понятие само за пренос на топлинна енергия. Малкото количество топлинна енергия, която тя е отделила е част от енергията, отчетена от топломера за отоплителния кръг и ще бъде разпределена на база на показанията на индивидуалните разпределители на отоплителните тела и/или на индивидуалните топломери в имотите (ако има такива). Никакви измислени „изчисления“!!!

В проекта по нов начин се урежда ликвидирането на злоупотребите и несправедливостта при **разпределението на топлинна енергия между клиентите при непълнен отчет** и при използването на т.н. специфичен разход за подгриване на 1 м³ вода. Съгласно т. Б от т. 5 на действащата Методика, разликата между отчетеното количество по общия водомер и сбора от отчетените количества по индивидуалните водомери за топла вода се разпределя пропорционално на начисленото количество гореща вода между имотите. Това е неприемливо и порочно, защото товари несправедливо и неоснователно редовните клиенти с неупотребени и наказателно начислени количества в нередовните имоти. Трябва да се има

предвид, че по действащия норматив /л./ден/обитател/ тези количества представляват цял басейн!!!

6. Абсолютен волунтаризъм за сметка на клиентите е въвеждането на т.н. **фирми за дялово разпределение или топлинни счетоводители**. Още от Римското право е забранено две страни да се договарят за сметка на трета, както е този случай. Това е безпорен пример за паразитизъм. По аналогия собствениците на заведения би трябвало да налагат на клиентите отделно заплащане на сервитьорите! Качеството на поддържаните офиси, разточителната охрана и други доволства са доказателство за прекомерна обезпеченост. Едно посещение за проверка с един поглед на отоплително тяло, уред и пр. струва 13 лв. При принудителната подмяна на индивидуалните разпределители през 2010 г. една от ФДР получи 34 млн.лв. приход. Разпределението на ТЕ от тези фирми се извършва формално, нагласено и в пълно несъответствие с формулите в Методиката. Тези „лица“ нямат отношения с етажните собственици на основание § 5. от Преходните и заключителни разпоредби на Наредба 16-334 за топлоснабдяването, който разбираемо защо отпадна в новата Наредба № Е-РД-04-1 от 12 март 2020 г. за топлоснабдяването. Общото събрание на СЕС също няма отношение към взаимодействията между топлофикационните дружества и лицата по чл. 139б, ал. 1 ЗЕ. Те се регулират с разточителни договори и общи условия, макар че за такава елементарна дейност няма нужда от общи условия. Дори и договорът няма да е повече от една страница. Освен това не е приемливо да се ползва трето лице при облигационни отношения. Тези лица в много от случаите с дейността си увреждат интересите на крайните клиенти.

Нормално и законосъобразно е топлоснабдителното дружество да извършва тази дейност безвъзмездно, защото е в негов интерес. То трябва да определи количествата топлинна енергия и да формира стойности за всеки негов клиент поотделно. Това го прави всеки доставчик на стока или услуга. Ако не желае да го прави си наема подизпълнител, който извършва тази дейност за негова сметка. Всеки клиент е страна по сделката и се интересува какво лично купува. Доставчикът не е изобщо доставчик.

7. Топлофикационните дружества използват **нелигитимни, незаконни и с недостоверни данни документи** при търговските и финасовите си отношения с клиентите.

Т.н. „**Главен отчет**“, изготвян от топлофикационното дружество, съдържа неверни и недоказани данни за действително потребената топлинна енергия от клиентите и за размера на технологичните разходи. Той отразява произволно доставената топлинна енергия.

Използваните „**съобщения към фактури**“ не съществуват в документалния мир, не отговарят на изискванията на чл. 7 от Закона за счетоводството и съдържат нагласени данни. Те са документи с невярно съдържание и като частен документ, представен пред съда, ищецът е осъществил състава на чл. 310 от НК, респективно чл. 314 от НК.

Същото се отнася и за „**дяловите разпределения**“ на топлинните счетоводители. Т.н. „Съобщения към фактури“ и „Дялови разпределения“ не съставляват документи нито по смисъла на чл. 179, нито по чл. 180 от ГПК, нито по Закона за счетоводството. Те са обикновена принтерна разпечатка, без да са отбелязани данните на съставителя, без подписи на страните или техни представители, без достоверна дата на връчване и пр.

Изготвяните „**извлечения от сметки**“ не отразяват действителни счетоводни операции, защото източникът им е оперативната информационна система а не счетоводната. Нито един клиент няма счетоводна партида в счетоводството на доставчика а тя е единствено достоверния източник за задължения и заверения. В това отношение *Решение № 155 от 13.03.2007 г. на ВКС* е категорично. Дружествата, при предявяване на дълг, не представят първични счетоводни документи от които да е видно откъде произтича дълга и каква е неговата структура. В търговските взаимоотношения единствените документи, които създават и коригират задължения са фактурите и дебитните и кредитните известия. Те са и основанията за данъчни задължения, които могат да бъдат заобикаляни с посочените нелигитимни документи. Топлофикационните дружества не представят и доказателства, че

клиентите им са дали съгласието си да се извършва авансово плащане по съобщения към фактури, съгласно чл. 53 от ЗЗП.

Недопустимо е използването на прогнозни сметки, разпределение по измислени и недоказани величини, изчисления на показатели, за които има уреди за измерване и т.н. Необходимо е категорично да отпаднат т.н. изравнителни сметки. Отчитането и фактурирането трябва да става ежемесечно.

Потребителите масово са в шок и недоумение какво консумират и какво плащат. Издаваните по нея „съобщения към фактури“ са всичко друго но не и легитимен документ за финансово задължение, съгласно Закона за счетоводството, Закона за енергетиката, Закона за защита на потребителите, Закона за задълженията и договорите и пр.

Начинът на заплащане се определя с договорите за продажба на топлинна енергия. Предвид направените в горните текстове изменения, понятията „прогнозна консумация“ и „изравняване на сумите за действително консумираното количество топлинна енергия“ вече нямат приложение и отпадат.

Във връзка с този проблем ние предлагаме да се приложат ефективни мерки за прекратяване на тази вредна и незаконна практика.

8. Топлофикационните дружества неправомерно, незаконно и с настървение начисляват *лихви* върху недоказаните си по основание, размер, срок и пр. финансови претенции към клиентите си. По икономическото си съдържание лихвата е форма на доход, когато парите са в качеството на стока, а не на платежно средство. Т.е. лихвата е цена на парите, когато са предмет на кредитна сделка. На кредитора трябва да се престира нещо допълнително и това е именно лихвата. Задължения за лихва не могат да възникнат без да е налице това условие, т.е. тя е акцесорно задължение.

От предходното изложение е видно, че нито едно от тези условия не е налице в отношенията между топлофикационните дружества и клиентите им. По принцип между тях няма подписани договори за продажба на топлинна енергия, т.е. няма сделка. Дори да има сделка, тя ще е търговска (за продажба на стока или услуга), а не кредитна (за продажба на пари). ***Очевидно лихвата няма приложно поле и всички претенции за лихви от страна на монополиста са неоснователни.***

Освен това клиентите на дружеството системно не получават легитимни и законни документи, издадени от него за парични задължения. Никъде в тях не стои подпис на клиента като знак за съгласие и приемане на такива задължения. Всички данни за потребена и разпределена топлинна енергия са неверни и манипулирани. Следователно клиентите нямат безспорно доказано парично задължение към топлофикационното дружество и поради това не дължат и лихви. С други думи, претендираното вземане не може да се смята за доказано по безсъмнен начин само поради това, че топлофикационното дружество е изчислило индивидуалната му сметка по начина, посочен в издаденото от него „Съобщение към фактура“.

Като правило в общите си условия за продажба на топлинна енергия дружеството записва, че при неизпълнение на задълженията си купувачът заплаща на продавача обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата до момента на заплащането на топлинната енергия. Тъй-като става въпрос за отношения между продавач и купувач по търговска сделка то следователно лихва не се дължи, а обезщетение. В тези случаи формата на обезщетението е **неустойката**, която обаче изрично трябва да се договори в задължителния договор за продажба на топлинна енергия.

В тълкувателната практика на ВАС по производство във връзка със сметките на ЧЕЗ, е постановено, че начисляването на лихви по прогнозни сметки е нищожно. Решението в пълна сила важи и за топлофикационните дружества (Решение № 5973/10.05.2010 г. на 5 чл. Състав на ВАС). По закон мораторна /наказателна/ лихва, в т.ч. за забава, може да се налага само върху действително доказани пропуснати ползи, а не върху предполагаеми прогнозни

сметки, тъй като в тях цифрите и данните не са действителни. Т.е. изчисляването на лихви по неликвидни суми е в разрез с нормативната уредба, в т. ч. и ЗЗД.

НАРЕДБА № ..... г . ЗА ТОПЛОСНАБДЯВАНЕТО

Издадена от Министерството на енергетиката

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Централното топлоснабдяване е сложна термодинамична система със социално предназначение и се състои от четири фази – производство, пренос, разпределение и потребление на топлинна енергия.

(2) Производството на топлинна енергия се извършва в централи с специализирано или комбинирано производство на топлинна енергия.

(3) Преносът се извършва чрез топлопреносна мрежа и съоръжения към нея за поддържане параметрите на топлоносителя. Мрежата започва от последната спирателна арматура на границата на топлоцентралата и завършва при спирателната арматура на изхода на абонатната станция към вътрешната отоплителна инсталация /ВОИ/ в съответния отопляем обект.

(4) Разпределението на топлинната енергия в отопляем обект с повече от една отопляема част се извършва чрез вътрешна отоплителна инсталация, изградена съгласно техническия проект на конкретния обект, която започва от последната спирателна арматура на изхода на абонатната станция, към която е присъединена. Към нея принадлежат и отклоненията към конкретните отопляеми части в отопляемия обект.

(5) Потреблението на топлинна енергия се извършва чрез монтираните отоплителни тела в съответните отопляеми части в отопляемия обект.

(6) Изграждането на нови и разширението на съществуващи обекти и на нови топлопреносни мрежи, необходими за топлоснабдяване в населените места, се извършва в съответствие с подробни устройствени планове и при спазване на техническите правила и нормативи, определени в съответната нормативна уредба.

Чл. 2. (1) С тази наредба се определят редът и техническите условия за топлоснабдяване, за оперативно управление на топлоснабдителната система, за присъединяване на производители и клиенти към топлопреносната мрежа, за прекратяване на топлоснабдяването, за спиране на топлоподаването и за прилагане на дяловото разпределение на топлинната енергия в сгради - етажна собственост.

(2) Техническите условия за топлоснабдяване се отнасят за:

1. производство на топлинна енергия;
2. пренос на топлинна енергия;
3. оперативно управление на топлоснабдителната система;
4. присъединяване към топлопреносната мрежа;
5. измерване и отчитане на топлинната енергия;
6. дялово разпределение на топлинната енергия;
7. прекратяване на топлоснабдяването;
8. спиране на топлоподаването.

(3) Разпоредбите на тази наредба не се прилагат за лицата по чл. 39, ал. 4, т. 2 и 3 от Закона за енергетиката /ЗЕ/.

Чл. 3. (1) Топлоснабдителното предприятие е длъжно да има готовност да предоставя топлинна енергия за отопление от 1 октомври на текущата година до 30 април през следващата година.

(2) Топлоснабдителното предприятие включва отоплението в абонатната станция на сградата, когато средната денонощна температура на външния въздух в три последователни дни е по-ниска от +12°C и изключва отоплението при повишаване на средната денонощна температура на външния въздух в три последователни дни над +12°C, като и в двата случая се съобразява с дългосрочната прогноза за следващите 7 - 10 дни.

(3) Топлоснабдителното предприятие може да включи или изключи отоплението преди или след сроковете по ал. 1 и 2 по писмено искане от клиентите след представяне на протокол с взето решение от общото събрание на етажната собственост по реда на Закона за управление на етажната собственост.

Глава втора.

ПРОИЗВОДСТВО НА ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ

Чл. 4. Производството на топлинна енергия се извършва от енергийни предприятия при условията на чл. 39, ал. 1, т. 1 и чл. 39, ал. 4, т. 2 и 4 ЗЕ.

Чл. 5. Производителите на топлинна енергия по чл. 4 са длъжни да:

1. спазват изискванията за безопасност и осигуряват сигурна и надеждна работа на съоръженията за производство на топлинна енергия при най-икономично потребление на енергийните ресурси;

2. спазват режимите на топлоснабдяване и параметрите на топлоносителите, задавани от оператора на топлопреносната мрежа;

3. поддържат резерви от горива, съгласно наредбата по чл. 85, ал. 2 ЗЕ.

Чл. 6. Устройството и техническата експлоатация на централите и инсталациите за производство на топлинна енергия отговарят на наредбите по чл. 83, ал. 1, т. 2 и чл. 125, ал. 4 ЗЕ.

Чл. 7. (1) Производителите на топлинна енергия по чл. 4 монтират за своя сметка на границата на собственост:

1. спирателна арматура;

2. средства за измерване на количеството топлинна енергия и контрол на параметрите на топлоносителя;

3. регулиращи устройства за поддържане параметрите на топлоносителя;

4. телекомуникационни устройства за предаване информация на оператора на топлопреносната мрежа.

(2) Изискванията по ал. 1 се прилагат и за вертикално интегрирани предприятия за производство и пренос на топлинна енергия, като съоръженията се монтират на границата между производствените и топлопреносните съоръжения.

Глава трета.

ПРЕНОС НА ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ

Чл. 8. (1) Топлоснабдителното предприятие:

1. снабдява клиентите с топлинна енергия;

2. поддържа обектите и съоръженията на топлопреносната мрежа в съответствие с техническите правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия, определени с наредбите по чл. 83, ал. 1, т. 2 и чл. 125, ал. 4 ЗЕ;

3. развива топлопреносната мрежа в съответствие с плановете за развитие, разработени съгласно чл. 9, ал. 1, т. 2 ЗЕ;

4. сключва договори за покупка и продажба на топлинна енергия
5. извършва разпределение на топлинната енергия;
6. осъществява чрез оператора на топлопреносната мрежа оперативно управление на топлоснабдителната система, осигурява параметрите на топлоносителя съобразно климатичните условия;
7. прилага мерки за повишаване ефективността при преноса на топлинната енергия по топлопреносната мрежа.

(2) При изпълнение на задълженията си топлоснабдителното предприятие ползва съоръженията и инсталациите - собственост на клиентите и на производителите, с грижата на добър стопанин и при условията на сключен договор.

Чл. 9. Две или повече топлопреносни мрежи се свързват при условията на писмен договор между отделните топлоснабдителни предприятия.

Глава четвърта. ОПЕРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Чл. 10. Оперативното управление на топлоснабдителната система се извършва от оператор на топлопреносната мрежа, който е специализирано звено на топлоснабдителното предприятие и осъществява дейността си съобразно утвърдени правила в съответствие със ЗЕ.

Чл. 11. Операторът на топлопреносната мрежа:

1. осигурява режима на работа на топлоснабдителната система, като определя температурата и налягането на топлоносителя в съответствие с температурен график за постигане на минимални разходи при производството и преноса на топлинната енергия до съоръженията на клиентите и следи за спазването им;

2. поддържа баланса между производството и потреблението на топлинна енергия;

3. определя количеството на водата за допълване на топлопреносната мрежа в съответствие с икономически обоснованата разчетна стойност за работен режим след извършване на ремонти и при аварии;

4. осъществява координация:

а) с електроенергийния системен оператор и/или оператора на електроразпределителната мрежа в съответствие със сключените договори - в случаите на комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия;

б) с оператора на газопреносната и/или газоразпределителната мрежа в съответствие със сключените договори - при използване на природен газ;

в) със самостоятелните клиенти или с клиентите на топлинна енергия в сгради - етажна собственост.

Чл. 12. Операторът на топлопреносната мрежа регулира разпределението на топлинния товар между централите и инсталациите за производство на топлинна енергия, като се съобразява със следните критерии:

1. натоварване на съоръженията за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия, когато произвеждат електрическа енергия според потребностите от топлинна енергия, инсталациите за оползотворяване на отпадна топлинна енергия, на възобновяеми енергийни източници и за изгаряне на отпадъци като базови мощности;

2. включване в работа на енергийните съоръжения, които произвеждат само топлинна енергия, при недостиг на топлинна мощност и/или за покриване на върховите товари;

3. топлоснабдяване при минимални разходи чрез минимизиране на сумата от разходите за производство на топлинна енергия и разходите при преноса ѝ до клиентите.

Чл. 13. (1) За дейността си операторът на топлопреносната мрежа води дневник и друга оперативна документация, определени в правилата по чл. 11.

(2) Разпорежданията на оператора са устни и писмени и задължително се записват в дневника по ал. 1 по начин, даващ техническа възможност за възпроизводство.

(3) Разпорежданията, дадени от оператора, са задължителни за производителите и клиентите на топлинна енергия.

(4) Разпоредените от оператора оперативни превключвания се извършват при условия, които не нарушават топлоснабдяването на клиентите.

Чл. 14. Операторът на топлопреносната мрежа чрез топлоснабдителното предприятие прави предложения пред кмета на общината за въвеждане на ограничителен режим и отговаря за изпълнението му при условията и по реда на наредбата по чл. 74, ал. 1 ЗЕ.

Чл. 15. (1) Операторът на топлопреносната мрежа може да разпорежи временно прекъсване или ограничаване на производството или снабдяването с топлинна енергия със или без предварително уведомяване на клиентите.

(2) Редът и начините за временно прекъсване или ограничаване на производството или снабдяването с топлинна енергия се определят с наредбата по чл. 74, ал. 1 ЗЕ.

Глава пета.

ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ КЪМ ТОПЛОПРЕНОСНАТА МРЕЖА

Раздел I.

Присъединяване към топлопреносната мрежа

Чл. 16. (1) Обектите на клиентите и производителите се присъединяват към топлопреносната мрежа след:

1. подаване на заявление за проучване на условията за присъединяване от лица, които искат присъединяване към топлопреносната мрежа на новоизграждащи се и/или съществуващи обекти или от производител до топлоснабдителното предприятие;

2. извършване на предварително проучване за присъединяване на обекта, с което топлоснабдителното предприятие определя техническите условия, начина, точката или мястото и срока;

3. изработване на инвестиционния проект на присъединявания обект и предаването му на топлоснабдителното предприятие за проверка на изпълнението на техническите условия за присъединяване преди неговото представяне за одобряване;

4. сключване на писмен договор за присъединяване между топлоснабдителното предприятие и съответните собственици или титуляри на вещното право на ползване върху обектите, за които се иска присъединяване след установяване, че инвестиционният проект по т. 3 е изготвен в съответствие с условията за присъединяване.

(2) С договора се определят правата и задълженията на топлоснабдителното предприятие и на лицата, които искат присъединяване към топлопреносната мрежа на новоизграждащи се и/или съществуващи обекти, техническите изисквания за присъединяване, вида на отоплителната инсталация, срокът и условията за сключване на договор за присъединяване.

(3) След завършване строежа на новоизграждащ се обект и съставяне на констативен акт, че строежът е изпълнен съобразно одобрените инвестиционни

проекти, възложителят подава заявление до топлоснабдителното предприятие за сключване на договор за присъединяване.

(4) Договорът за присъединяване осигурява баланс между интересите на страните по него и е съобразен с техническите възможности и плана за развитие на дейността на топлоснабдителното предприятие.

Договорът за присъединяване задължително включва:

1. вид и технически параметри на съоръженията в мястото на присъединяване;
2. проектна мощност и мощност на сградните инсталации;
3. режим на топлоснабдяване и параметри на топлоносителя, съгласно показатели за качество на топлоснабдяването;
4. брой и място на монтиране на средствата за търговско измерване, на управляващите и комуникационните устройства към спомагателните мрежи на топлоснабдителната система;
5. граница на собственост на съоръженията;
6. мощност и технически параметри на собствен резервен източник на топлинна енергия, когато такъв е необходим;
7. задължителни условия и изисквания от страна на топлоснабдителното предприятие за работата на собствените резервни източници на клиента;
8. условия за промяна на договорените мощности през времетраенето на договора;
9. срокове, цени и условия за учредяване на сервитутни права и за прехвърляне на собственост или учредяване право на строеж в полза на топлоснабдителното предприятие;
10. цени за присъединяване на обекта към топлопреносната мрежа;
11. финансови взаимоотношения между страните;
12. задължение за двете страни да пазят съоръженията на другата страна и да осигуряват достъп до тях;
13. особени условия, свързани с изграждане на съоръженията за присъединяване по реда на чл. 137, ал. 2 ЗЕ;
14. срок на договора.

(5) Неразделна част от договора за присъединяване са техническите или работните проекти и екзекутивните чертежи на съоръжения и инсталации на обекта в мястото на присъединяване, както и констативният акт по ал. 3.

Чл. 17. (1) Лица, които искат присъединяване към топлопреносната мрежа на новоизграждащи се и/или съществуващи обекти, подават в топлоснабдителното предприятие писмено заявление за проучване на условията и начина на присъединяване на обекта към топлопреносната мрежа и сключване на договор. За изградени обекти, които подлежат на топлоснабдяване, се предоставят одобрени инвестиционни проекти или екзекутивна документация на инсталацията за отопление и битово горещо водоснабдяване.

(2) Заявлението по ал. 1 се подава по образец, одобрен от топлоснабдителното предприятие. Към заявлението се прилага документ за платена цена за проучването за присъединяване.

(3) Топлоснабдителното предприятие извършва предварително проучване за присъединяване към топлопреносната мрежа:

1. в едномесечен срок от подаване на заявлението - за присъединяване на клиент;
2. в тримесечен срок от подаване на заявлението - за присъединяване на производител.

(4) Топлоснабдителното предприятие в сроковете по ал. 3 писмено уведомява лицето по ал. 1 за резултатите от предварителното проучване и при съгласие предлага проект на договор за присъединяване към топлопреносната мрежа.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2013 г., в сила от 01.06.2014 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 99 от 2013 г., в сила от 15.11.2013 г.) Топлоснабдителното предприятие може да откаже присъединяване на производител или клиент в сроковете по ал. 3 при условията на ЗЕ и на тази наредба, като писмено мотивира причините за отказа.

Чл. 18. (1) При реконструкция или разширение на присъединителни топлопроводи и на съоръженията към тях, на абонатни станции и на инсталации, с които се изменят определените технически условия за присъединяване, лицето по чл. 17, ал. 1 сключва с топлоснабдителното предприятие нов договор или допълнение към сключения договор за присъединяване към топлопреносната мрежа.

(2) Устройството на изградените и/или реконструирани присъединителни топлопроводи и съоръжения към тях, на абонатните станции и на инсталациите на лицето по чл. 17, ал. 1 съответстват на техническите условия за присъединяване и на одобрената проектна документация.

Чл. 19. (1) В процеса на строителството лицето по чл. 17, ал. 1 е длъжно да осигурява достъп на упълномощени представители на топлоснабдителното предприятие до съоръженията в мястото на присъединяването в съответствие със сключения договор за присъединяване.

(2) Лицето по чл. 17, ал. 1 е длъжно да осигурява за ползване от топлоснабдителното предприятие копия от екзекутивни чертежи и характеристики на съоръженията и протоколи от изпитвания и настройки за целите на присъединяването.

(3) Упълномощено от сграда - етажна собственост, лице е длъжно да съхранява техническите или работните проекти и екзекутивните чертежи на съоръжения и инсталации на обекта и да отразява текущите изменения.

Чл. 20. (1) Изпитването и настройката на присъединителния топлопровод, на съоръженията към него и на абонатната станция се извършват от топлоснабдителното предприятие по писмено искане на лицето по чл. 17, ал. 1.

(2) Лицето по чл. 17, ал. 1 няма право да извършва промяна в установената настройка на съоръженията по ал. 1 без съгласието на топлоснабдителното предприятие.

(3) Топла проба и 72-часова проба при експлоатационни условия на присъединителните топлопроводи и съоръженията към тях се извършват по искане и за сметка на собственика им.

Чл. 21. Топлоснабдителното предприятие включва в редовна експлоатация присъединителните топлопроводи и съоръженията към тях след изпълнение на техническите условия за присъединяване и при наличие на:

1. разрешение за ползване на обекта;
2. документ за платена цена за присъединяване по чл. 138, ал. 2 ЗЕ;
3. договор по чл. 149 ЗЕ.

Раздел II.

Присъединяване на производители на топлинна енергия

Чл. 22. (1) Писменото заявление за проучване на техническите възможности и за сключване на договор за присъединяване на производител на топлинна енергия към топлопреносната мрежа се подава в съответното топлоснабдително предприятие. Заявлението и приложенията към него съдържат:

1. данни за производителя;
2. съдебно удостоверение за актуално състояние, ако е търговец;

3. скица на площадката и характеристика на енергийния обект, който ще се присъединява;
4. характеристика на енергийните съоръжения;
5. дългосрочна прогноза за обема и режима на производството на топлинна енергия;
6. дългосрочна прогноза за финансовите условия за продажба на топлинна енергия;
7. вид и параметри на топлоносителя;
8. документ за собственост, право на ползване или право на строеж съгласно чл. 182 ЗУТ.

(2) Производителите се присъединяват към топлопреносната мрежа чрез присъединителни топлопроводи, които се изграждат от и за сметка на производителя и са негова собственост.

Чл. 23. (1) С договора освен предвиденото в чл. 17, ал. 2 задължително се определят:

1. мястото на присъединяване;
2. изискванията към съоръженията и инсталациите на производителя;
3. параметрите на топлоносителя в мястото за присъединяване;
4. максималното и минималното производство на топлинна енергия;
5. качеството на връщания кондензат при топлоносител пара;
6. броят и мястото на монтиране на средствата за търговско измерване на топлинната енергия;
7. мястото и видът на управляващите и комуникационните устройства към спомагателните мрежи на топлоснабдителната система.

(2) Топлоснабдителното предприятие може да откаже присъединяване на производител към топлопреносната мрежа, когато:

1. не са изпълнени изискванията на наредбата по чл. 125, ал. 4 ЗЕ;
2. предлаганият режим на производство не отговаря на изискванията на оператора на топлоснабдителната система;
3. за производителя е започнало производство по несъстоятелност или ликвидация;
4. не са изпълнени изискванията по чл. 127, ал. 2 ЗЕ.

Чл. 24. (1) Договорът за присъединяване се сключва в срок до три месеца от датата на получаване на уведомлението по чл. 17, ал. 4.

(2) Ако в срока по ал. 1 не се сключи договор и са настъпили съществени изменения в условията за присъединяване, се подава нова молба за проучване и сключване на договор, съобразен с изменените условия.

(3) Договорът за присъединяване се сключва при условията и по реда на чл. 16, ал. 3, 4 и 5. При сключване на договора за присъединяване производителят предоставя:

1. данни за лицето, включително съдебно удостоверение за актуалното състояние по фирменото дело на производителя, когато е търговец по смисъла на Търговския закон;
2. нотариално заверено пълномощно на лицето, упълномощено да представлява производителя;
3. лицензия по чл. 39, ал. 1, т. 1 ЗЕ за производство на топлинна енергия, когато такава е необходима;
4. одобрен инвестиционен проект и разрешение за строеж.

Раздел III.

Присъединяване на клиенти, ползващи топлинна енергия за небитови нужди

Чл. 25. (1 За присъединяване към топлопреносната мрежа на новоизграждащи се и/или съществуващи обекти, които ще ползват топлинна енергия за небитови нужди, се подава писмено заявление в съответното топлоснабдително предприятие за проучване на техническите възможности и за сключване на договор за присъединяване. Заявлението и приложенията към него съдържат:

1. данни за лицето заявител;
2. съдебно удостоверение за актуално състояние, ако е търговец;
3. скица на площадката и характеристика на присъединявания обект, в т.ч. и според характера на потреблението;
4. място на абонатна станция;
5. дългосрочен прогнозен режим на потреблението на топлинна енергия - сезонни, месечни и денонощни графици;
6. количество на топлинната енергия и средномесечно потребление по месеци;
7. максимални и минимални часови товари;
8. вид и параметри на топлоносителя и изискванията за тяхното осигуряване;
9. задължителни условия и изисквания от страна на топлоснабдителното предприятие за работата на собствените резервни източници на клиентите първа категория;
10. количество и качество на връщания кондензат при топлоносител пара, изисквания по сигурността и надеждността на топлоснабдяването;
11. вид и място на управляващите и комуникационните устройства към спомагателните мрежи на топлоснабдителната система;
12. документ за собственост, право на ползване или право на строеж съгласно чл. 182 ЗУТ или други документи, на основание на които владее или държи обекта.

(2) При присъединяване на лицето по чл. 25, ал. 1 присъединителните топлопроводи и съоръженията към тях и абонатната станция се изграждат от и за сметка на това лице и са негова собственост.

(3) Присъединяване на лицето по чл. 25, ал. 1 чрез съществуващ присъединителен топлопровод - собственост на друг клиент на топлинна енергия за небитови нужди, може да бъде извършено при техническа възможност, когато топлоснабдителното предприятие закупи частта за общо ползване от присъединителния топлопровод или собственикът учреди в негова полза възмездно вещно право на ползване върху тази част.

(4) Според характера на потреблението клиентите на топлинна енергия за небитови нужди са:

1. I категория - които задължително си осигуряват резервно захранване;
2. II категория - които нямат необходимост от резервно захранване.

(5) При присъединяване на лице по чл. 25, ал. 1 с топлоносител гореща вода в заявлението по ал. 1 не се посочват данните по ал. 1, т. 4, 5, 6 и 8.

Чл. 26. С договора, освен предвиденото в чл. 16, ал. 2, задължително се определят:

1. мястото на присъединяване;
2. разположението и видът на съществуващите топлопроводи и свързаните с тях сервитутни зони;
3. мястото на абонатната станция, на средствата за търговско измерване и на средствата за измерване и контрол;
4. параметрите на топлоносителя в мястото за присъединяване;
5. максималната и минималната часова консумация на топлинна енергия;

6. изискванията към вътрешната разпределителна мрежа и инсталациите в сградите, използващи топлинна енергия;

7. количеството и качеството на връщания кондензат при топлоносител водна пара;

8. основните характеристики на съоръженията в абонатната станция, на средствата за търговско измерване;

9. видът и мястото на управляващите и комуникационните устройства към спомагателните мрежи на топлоснабдителната система.

Чл. 27. (1) Договорът за присъединяване се сключва в срок до един месец от датата на получаване на уведомлението по чл. 17, ал. 4.

(2) Ако в срока по ал. 1 не се сключи договор и са настъпили съществени изменения в условията за присъединяване, се подава нова молба за проучване и сключване на договор, съобразен с изменените условия.

(3) Договорът за присъединяване се сключва при условията и по реда на чл. 16, ал. 3, 4 и 5. При сключване на договор за присъединяване лицето по чл. 25, ал. 1 предоставя:

1. данни за лицето, включително съдебно удостоверение за актуалното състояние по фирмено дело, когато е търговец по смисъла на Търговския закон;

2. нотариално заверено пълномощно на лицето, упълномощено да го представлява;

3. одобрен инвестиционен проект и разрешение за строеж.

Раздел IV.

Присъединяване на клиенти, ползващи топлинна енергия за битови нужди

Чл. 28. (1) Писменото заявление за проучване на техническите възможности и условията на договора за присъединяване към топлопреносната мрежа на новоизграждащи се и съществуващи обекти, които ще ползват топлинна енергия за битови нужди, се подава от:

1. упълномощен представител на собствениците или на титулярите на вещно право на ползване за построени сгради - етажна собственост;

2. възложител на новостроящи сгради - етажна собственост;

3. самостоятелен клиент, собственик или титуляр на вещно право на ползване на имота.

(2) Заявлението по ал. 1 се подава в съответното топлоснабдително предприятие и към него се прилагат:

1. данните за сградата и видът на сградните инсталации;

2. документите за собственост, право на ползване или право на строеж съгласно чл. 182 ЗУТ, на собствениците или титулярите на вещно право на ползване от топлоснабдявания обект;

3. максималният топлинен товар по предварителни данни;

4. режимът на топлоснабдяване;

5. визата за проектиране, ако такава се изисква;

6. решението на общото събрание на собствениците или на титулярите на вещно право на ползване за сгради - етажна собственост по чл. 133, ал. 2 ЗЕ.

(3) Решението по ал. 2, т. 6 съдържа най-малко:

1. упълномощеното лице, което ще представлява лицата по чл. 28, ал. 1 пред топлопреносното предприятие;

2. разходите за отопление на общите части на сградата, в случаи на изключения от общите правила;

3. решение за безвъзмездно предоставяне на помещение за абонатна станция в сградата - етажна собственост, за ползване от топлопреносното предприятие.

Чл. 29. С договора освен предвиденото в чл. 16, ал. 2 задължително се определят:

1. мястото на присъединяване;
2. изискванията към предоставеното помещение за абонатна станция съгласно наредбата по чл. 125, ал. 4 ЗЕ;
3. параметрите на топлоносителя в мястото на присъединяване и в абонатната станция;
4. максималният топлинен товар;
5. технологичните изисквания и изискванията за безопасна експлоатация на съоръженията и свързаните с това сервитутни зони;
6. правилата за измерване в абонатната станция и за индивидуално разпределение на топлинната енергия в отделните имоти в сградата и за регулиране на инсталациите в сградите;
7. схемата на абонатната станция, видът, броят, мястото и характеристиката на съоръженията и на средствата за търговско измерване, на регулиращите и измерителните уреди в нея и на телекомуникационните устройства.

Чл. 30. (1) Договорът за присъединяване се сключва в срок до един месец от датата на получаване на уведомлението по чл. 17, ал. 4.

(2) Ако в срока по ал. 1 не се сключи договор и са настъпили съществени изменения в условията за присъединяване, се подава нова молба за проучване и сключване на договор, съобразен с изменените условия.

(3) Договорът за присъединяване се сключва при условията и по реда на чл. 16, ал. 3, 4 и 5. Неразделна част от договора за присъединяване са и:

1. документите за собственост, право на ползване или право на строеж съгласно чл. 182 ЗУТ на собствениците или титулярите на вещно право на ползване в топлоснабдявания обект;
2. нотариално завереното пълномощно на лицето, упълномощено да представлява собствениците или титулярите на вещно право на ползване в сграда - етажна собственост;
3. решението на общото събрание за сгради - етажна собственост, съгласно чл. 28, ал. 3 или декларация на собственика или ползвателя за безвъзмездно предоставяне на помещение за абонатна станция;
4. одобреният инвестиционен проект и разрешението за строеж.

Чл. 31. Присъединителният топлопровод, съоръженията към него и абонатната станция за топлоснабдяване на сгради - етажна собственост, се изграждат от топлоснабдителното предприятие при:

1. депозирано писмено заявление на подаващите заявления, документи за собственост или право на ползване на сградата или на отделните имоти в сграда - етажна собственост;
2. платена цена за присъединяване към топлопреносната мрежа от собственика на сградата или от собствениците или ползвателите на отделните имоти в сграда - етажна собственост;
3. получено разрешение за ползване на обекта при съществуващи сгради или констативен акт за съответствие на изградения строеж с одобрения инвестиционен проект на обекта - за новостроящи се сгради;
4. сключен договор за присъединяване към топлопреносната мрежа и договор за безвъзмездно ползване на помещение в сградата за абонатна станция между топлоснабдителното предприятие и собственика за срока на топлоснабдяване на обекта.

Чл. 32. (1) В случаите по чл. 137, ал. 2 ЗЕ собствеността върху изградените от собствениците или титулярите на вещно право на ползване съоръжения се прехвърля след заплащане на топлоснабдителното предприятие в срок до три години, като отношенията се уреждат в договора за присъединяване.

(2) До прехвърлянето на собствеността лицата по ал. 1 са длъжни да осигуряват достъп на упълномощени представители на топлоснабдителното предприятие до съоръженията в мястото на присъединяване.

Чл. 33. (1) Топлоснабдителното предприятие извършва настройка на абонатната станция чрез промяна на разхода на топлоносител с монтирания регулатор на налягането.

(2) Настройката по ал. 1 съответства на действително инсталираната топлинна мощност на сградата.

(3) Мощността на абонатната станция може да се ограничава с технически средства в рамките на допустими технологични ограничения от топлоснабдителното предприятие при:

1. дългосрочно намаляване на топлопотреблението спрямо проектното;
2. доказано намаление на топлинната мощност на сградата вследствие предприети мерки за подобряване на енергийната ефективност на сградата и/или реконструкция на вътрешните отоплителни инсталации;
3. искане на представител на етажната собственост след представяне на протокол с взето решение от общото събрание на етажната собственост по реда на Закона за управление на етажната собственост или на управителя на асоциацията на клиентите по чл. 151, ал. 1 ЗЕ.

4) Топлоснабдителното предприятие води досие за повредите и за параметрите на настройката на абонатната станция и системата за автоматично регулиране на топлоподаването в сградата. В досието задължително се отразява всяка промяна на настройката на абонатната станция и причината за това. Досието се съхранява в помещението на абонатната станция в сградата.

Чл. 34. (1) Присъединяването на лицата по чл. 28, ал. 1 от една или повече сгради към абонатна станция в друга сграда се допуска при наличие на:

1. съгласие на общото събрание на етажните собственици или титуляри на вещно право на ползване;
2. топломери за отопление, избрани и монтирани на границата на собственост в абонатната станция от топлоснабдителното предприятие за негова сметка, които се поддържат и ремонтират от него;
3. водомери, избрани и монтирани в абонатната станция пред подгревателите за битова гореща вода и на рецикулацията от топлоснабдителното предприятие за негова сметка, които се поддържат и ремонтират от него;
4. топломери за битово горещо водоснабдяване, монтирани на границата на собственост /след подгревателя за битово горещо водоснабдяване/ в абонатната станция от топлоснабдителното предприятие за негова сметка, които се поддържат и ремонтират от него;
5. договор за ползване на помещението на абонатната станция между собствениците на сградите.

(2) Редът за присъединяване и включване на съоръженията в експлоатация е съответен на реда, предвиден при присъединяване на сгради към топлопреносната мрежа чрез присъединителен топлопровод.

Чл. 35. В случаите, когато собствениците или титулярите на вещно право на ползване в сграда - етажна собственост, са учредили асоциация на клиентите по чл. 151, ал. 1 ЗЕ, действията по присъединяване се извършват от управителя на асоциацията.

Глава шеста. ТЪРГОВСКИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ

Чл. 36. Снабдяването с топлинна енергия се извършва от топлоснабдително предприятие.

Чл. 37. Топлоснабдителното предприятие осъществява снабдяването на клиентите с топлинна енергия при спазване на следните условия:

1. обектите на собствениците или титулярите на вещно право на ползване са присъединени към топлопреносната мрежа чрез договор за присъединяване;
2. сключен е договор за продажба на топлинна енергия между топлоснабдителното предприятие и клиентите;
3. клиентите на топлинна енергия заплащат месечните дължими суми за топлинна енергия в срок.

Чл. 38. (1) За настъпили промени в собствеността или вещното право на ползване новият клиент е длъжен в 30-дневен срок да уведоми с писмено заявление топлоснабдителното предприятие.

(2) В случаите на промяна на характера на ползване на топлинната енергия клиентът уведомява топлоснабдителното предприятие в 30-дневен срок от настъпване на основанието за това.

Чл. 39. Топлинната енергия се заплаща по цени и в сроковете, посочени в писмените договори за продажба на топлинна енергия.

Глава седма. ИЗМЕРВАНЕ И ОТЧИТАНЕ НА ТОПЛИННАТА ЕНЕРГИЯ Раздел I.

Общи положения

Чл. 40. (1) Количеството доставена в абонатната станция топлинна енергия се измерва и отчита при клиентите за периоди в срокове, определени в договорите по чл. 149, със средства за измерване за търговско плащане, собственост на топлоснабдителното предприятие.

(2) Мястото на измерване и отчитане на топлинната енергия се определя в съответствие с границата на собственост на съоръженията, съгласно чл. 156 ЗЕ.

(3) Разпоредбата по ал. 2 се прилага и в случаите по чл. 156, ал. 2, т. 3 ЗЕ, когато топлоснабдителното предприятие е ползвател на присъединителните топлопроводи и абонатната станция, които са собственост на клиенти, ползващи топлинна енергия за битови нужди.

Чл. 41. (1) При отсъствие или повреда на средства за търговско измерване количеството топлинна енергия за отчетен период се определя от топлоснабдителното предприятие, съгласувано с клиентите, на база средни стойности за клиента, измерени при аналогични климатични условия и в съответствие с режима на потребление на топлинна енергия.

(2) При повреди в средствата за измерване за търговско плащане или на водомера пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване топлоснабдителното предприятие е длъжно да ги замени в срок до 5 работни дни от констатиране на повредата.

Чл. 42. (1) Клиентът има право на информация за показанията на средствата за измерване за търговско плащане, като данните за месечния отчетен период се предоставят в месечните фактури.

(2) През времетраенето на договора за продажба на топлинна енергия представителите на топлоснабдителното предприятие имат право по ред, определен в

договорите, на безпрепятствен достъп за монтиране, проверка и отчитане на средствата за измерване за търговско плащане или за поддържане, ремонт и подмяна на други съоръжения - собственост на топлоснабдителното предприятие, разположени в сгради - етажна собственост, и/или в имотите на клиентите.

(3) При наличие на техническа възможност и наличие на договорни отношения и съгласие на клиентите, топлоснабдителното предприятие осигурява система за дистанционен отчет за снемане показанията от средствата за търговско измерване на количеството топлинна енергия в абонатната станция и на показанията на общия водомер за битово горещо водоснабдяване, монтиран пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване в абонатната станция.

Чл. 43. (1) Клиентите могат да изискват за тяхна сметка топлоснабдителното предприятие да изпълни:

1. подмяна на средствата за измерване за търговско плащане с такива със същите или с по-добри технически и метрологични характеристики, които не водят до снижаване точността на измерване;

2. инсталиране на контролни средства за измерване - собственост на клиента, които не могат да бъдат с по-ниски метрологични показатели и трябва да са инсталирани при същите условия като тези на средствата за измерване за търговско плащане.

(2) Клиентите нямат право без участието на представител на топлоснабдителното предприятие да преустройват, ремонтират или да заменят елементите на средствата за измерване, както и да нарушават пломба, знак или друго контролно приспособление.

(3) Топлоснабдителното предприятие няма право без участието на представител на клиента да преустройва, ремонтира или да заменя елементите на средствата за измерване, както и да нарушава пломба, знак или друго контролно приспособление на тези средства.

Чл. 44. (1) Топлоснабдителното предприятие изчислява, изготвя справка и коригира сметките за използвана топлинна енергия за изминал период в случаите на:

1. отклонения извън допустимите граници на метрологични и технически характеристики на средствата за измерване за търговско плащане, установени с протокол по реда на Наредбата за реда и начина за извършване на метрологичен контрол по Закона за измерванията;

2. нарушения в целостта и функционалността на средствата за измерване за търговско плащане, разрушени знаци от извършен метрологичен контрол, установени при проверка от топлоснабдителното предприятие с констативен протокол.

(2) Корекцията по ал. 1 се прави от датата на предходната проверка, отразена с протокол, но за не повече от 45 дни назад, освен ако времето на неточно и/или неправилно измерване може да бъде точно определено. Корекцията се извършва от топлоснабдителното предприятие на база средни стойности за клиента, измерени при аналогични климатични условия в съответствие с режима на потребление на топлинна енергия, и при условия, определени в писмените договори за продажба на топлинна енергия.

Чл. 45. Условията и редът за изчисляване и коригиране на потребената топлинна енергия по чл. 44 се прилагат и в случаите на констатирано потребление на топлинна енергия без разрешение от топлоснабдителното дружество.

Раздел II. Измерване

Чл. 46. (1) Количеството топлинна енергия се измерва в приетата в системата SI единица Джаул (J). За търговски плащания се използва единицата Ватчас (Wh) и кратните ѝ.

(2) Количеството топлинна енергия се измерва със средства за измерване за търговско плащане (топломери), отговарящи на изискванията на Закона за измерванията.

(3) Средствата за измерване за търговско плащане са с автономно електрозахранване.

(4) Налягането и температурата на топлоносителя се измерват с манометри и термометри.

(5) Когато топлоснабдяването се извършва с топлоносител водна пара, се допуска количеството на топлинната енергия да се определя по показанията на регистриращи разходомер, манометър и термометър по ред, определен в договора.

(6) Средствата за измерване за търговско плащане на параметрите на топлоносител пара при продажбата на самостоятелни клиенти са регистриращи, с автономна система за отчитане продължителността на работа.

(7) Не се допуска търговско измерване на количеството и параметрите на топлинната енергия с уреди, различни от посочените в наредбата и несъответстващи на нормативна уредба и по записи на данни от показващи уреди.

Чл. 47. (1) Количеството на върнатия кондензат при топлоносител водна пара се измерва с разходомер.

(2) Температурата и налягането на връщания кондензат се измерват с регистриращи термометри и манометри при спазване разпоредбите по чл. 46, ал. 5.

(3) Количеството и температурата на връщания кондензат от топлоснабдителното предприятие и клиентите се измерват на границата на собственост.

Чл. 48. (1) Средствата за търговско измерване на количеството топлинна енергия, по показанията на които се извършва продажба на топлинна енергия, се пускат на пазара и/или в действие по реда на Закона за измерванията и на Закона за техническите изисквания към продуктите и БДС EN 834.

(2) Контролът на средствата за измерване по ал. 1 се извършва по реда на Закона за измерванията и Наредбата за средствата за измерване, които подлежат на метрологичен контрол, приета с Постановление № 239 на Министерския съвет от 2003 г. (ДВ, бр. 98 от 2003 г.), и се осъществява при:

1. последваща проверка - след ремонт, и периодична - на средствата за измерване, се извършва за сметка на собственика;

2. съмнение в точността им, като в случай на констатирана неизправност проверката е за сметка на собственика, а в останалите случаи - за сметка на поискалия проверката;

3. констатирано външно въздействие, като проверката е за сметка на лицето, извършило нарушение по чл. 214, ал. 1 ЗЕ.

Чл. 49. (1) За дялово разпределение на топлинната енергия между клиентите в сгради - етажна собственост, се използват средства, монтирани след средството за измерване за търговско плащане, както следва:

1. индивидуални разпределители на топлинната енергия, инсталирани върху всички отоплителни тела и/или индивидуални тепломери за имотите, съответстващи на действащите в страната стандарти и нормативни актове;

2. общ водомер за студена вода пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване и индивидуални водомери за топла вода на всички отклонения от сградната инсталация за битово горещо водоснабдяване към имотите на клиентите;

3. топломер за отчитане на енергията за отопление, монтиран от топлоснабдителното предприятие след подгревателя за отопление в абонатната станция.

4. топломер за отчитане на енергията за битово горещо водоснабдяване, монтиран от топлоснабдителното предприятие след подгревателя за битова гореща вода в абонатната станция.

(2) Средствата по ал. 1 са основание за определяне на дялове потребена топлинна енергия от отделните клиенти в сгради - етажна собственост, след средството за измерване за търговско плащане.

(3) Индивидуалните разпределители се допускат за използване със сертификат, издаден от компетентен орган.

(4) Индивидуалните топломери, общият водомер за студена вода пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване в абонатната станция и индивидуалните водомери за гореща вода в имотите на клиентите трябва да отговарят на едно от следните изисквания:

1. да бъдат вписани в регистъра за одобрените за използване типове средства за измерване;

2. да притежават сертификат, издаден от държава - членка на Европейския съюз;

3. да имат нанесена маркировка за съответствие и допълнителна метрологична маркировка.

(5) При присъединени две или повече сгради към една абонатна станция, дяловете потребена топлинна енергия от отделните сгради се определят по показанията на топломерите, монтирани на кръговете „отопление“ и „битова гореща вода“ след съответните подгреватели и водомерите пред подгревателя за битова гореща вода.

(6) Топломерите и водомерите подлежат на последваща проверка по реда на Закона за измерванията за сметка на собственика. Периодичността на проверките се определя:

1. за индивидуалните топломери в имотите - съгласно заповедта на председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по чл. 43, ал. 4 от Закона за измерванията;

2. за топломери по ал. 1, т. 3 и ал. 5 - през 5 години;

3. за общия водомер за студена вода пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване в абонатната станция и водомери по ал. 5 - съгласно заповедта на председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по чл. 43, ал. 4 от Закона за измерванията;

4. за индивидуалните водомери за топла вода в имотите на клиентите - съгласно правилата на Наредба № 4 от 2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи, издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството (ДВ, бр. 88 от 2004 г.).

(7) Когато се установи, че липсват индивидуални водомери за топла вода, срокът на валидност на периодичната проверка на индивидуалните топломери и/или индивидуалните водомери е изтекъл или когато те са повредени, се уведомяват писмено клиентите за задължението им да монтират индивидуални водомери за топла вода, да заявят и представят за последваща проверка индивидуалните топломери и/или индивидуалните водомери или да осигурят техническата им изправност в нормативно установените срокове, както и за последствията при неизпълнение на тези задължения. Уведомяването се извършва от топлоснабдителното предприятие.

(8) В случаите, в които клиентът не изпълни задължението си по ал. 7, за имота му се разпределя топлинна енергия съгласно правилата в индивидуалния договор, сключен между него и топлоснабдителното предприятие.

Раздел III.

Отчитане

Чл. 50. Количеството топлинна енергия се отчита ежемесечно от топлоснабдителното предприятие чрез средствата за търговско измерване.

Чл. 51. (1) Количеството топлинна енергия с топлоносител водна пара се определя, като от подаденото към топлоснабдителното предприятие или към клиента количество топлинна енергия, измерено със средство за измерване за търговско плащане, се приспадне върнатата с кондензата топлинна енергия.

(2) Количеството топлинна енергия с върнат кондензат по ал. 1 се определя като произведение на количеството на върнатия кондензат и температурната разлика между температурата на върнатия кондензат, когато тя е в границите от +30 до +70°C, и температурата на водата от водоизточника на производителя.

(3) Количеството топлинна енергия на върнатия кондензат с температура под +30°C не се отчита.

(4) Когато температурата на върнатия кондензат е над +70°C, количеството топлинна енергия се определя при температура +70°C.

Чл. 52. (1) Количеството топлинна енергия, продадено от производител на топлоснабдителното предприятие с топлоносител гореща вода, се определя като към подаденото за топлоснабдителното предприятие количество топлинна енергия, измерено с топломера на подаващия топлопровод, се прибави количеството топлинна енергия за загряване на количеството вода, допълнено в мрежата.

(2) Количеството топлинна енергия за загряване на добавената вода се определя като произведение от количеството ѝ и разликата на температурите на водата във връщащия топлопровод и на водата от водоизточника на производителя.

(3) Количеството вода, добавено в топлопреносната мрежа, се измерва от топлоснабдителното предприятие и е за негова сметка.

Чл. 53. (1) Количеството топлинна енергия, доставено на клиент с топлоносител водна пара, се определя по реда на чл. 51.

(2) Доставеното количество топлинна енергия се отчита от топлоснабдителното предприятие.

Чл. 54. (1) Когато по изключение количеството топлинна енергия се измерва със средства за измерване за търговско плащане, монтирани на място, различно от границата на собственост, отчетените количества се коригират с технологичните разходи на топлинна енергия за участъка между средствата за измерване за търговско плащане и границата на собственост.

(2) Технологичните разходи на топлинна енергия на съоръженията се определят съгласно раздел IV.

(3) Разпоредбата по ал. 1 се отнася и за абонатни станции в сгради - етажна собственост и в сгради с един собственик

(4) Количеството вода за допълване на вътрешната отоплителна инсталация в сгради етажна собственост е за сметка на топлоснабдителното предприятие.

Раздел IV.

Технологични разходи на топлинна енергия в топлопреносните мрежи и абонатните станции

Чл. 55. (1) Количеството топлинна енергия за технологични разходи в топлопреносните мрежи с топлоносител вода и водна пара за отчетен период се определя като разлика между количествата топлинна енергия, измерени при производителя и при клиентите.

(2) Количеството топлинна енергия за технологични разходи в абонатната станция са за сметка на топлоснабдителното предприятие при клиенти, ползващи топлинна енергия за битови нужди. Количеството се определя от топлоснабдителното предприятие чрез:

1. техническата характеристика на абонатната станция по данни на производителя;

2. изчисление или топлотехническо изпитание.

(3) Количеството топлинна енергия за технологичните разходи на участък на топлопреносната мрежа се определя по изчислителен път по методика на топлоснабдителното предприятие или чрез топлотехническо изпитание.

Чл. 56. (1) Не се допускат пропуски на пара и кондензат от топлопреносните мрежи с топлоносител пара и връщане на замърсен кондензат. Отделянето на кондензат от паропровода се извършва само чрез затворена схема за кондензоотделяне.

(2) Не се допуска разходите от пропуски в топлопреносни мрежи с топлоносител гореща вода да бъдат повече от нормативно определените разходи по наредбата по чл. 83, ал. 1, т. 2 ЗЕ. Тези разходи се измерват непрекъснато при производителя.

Глава осма.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ТОПЛИННАТА ЕНЕРГИЯ

Раздел I.

Разпределение на топлинната енергия между абонатни станции и сгради

Чл. 57. (1) Когато към една абонатна станция са присъединени повече от една сгради, количеството доставена топлинна енергия се разделя между тях от топлоснабдителното предприятие по данни от топломерите, монтирани след подгревателите за отопление и битова гореща вода и водомерите пред подгревателите за битова гореща вода за отделните сгради, инсталирани в абонатните станции в отделните сгради.

(2) (Когато сгради - етажна собственост, се топлоснабдяват от повече от една абонатна станция, сборът от общото количество топлинна енергия, отчетено по топломерите в абонатните станции, се разпределя между всички клиенти по определения в тази наредба ред.

3) Когато топлоснабдяването на висока сграда - етажна собственост, се осъществява от две или повече абонатни станции, захранващи отделни инсталации за отопление и битово горещо водоснабдяване, доставеното в сградата количество топлинна енергия се разпределя на базата на показанията на топломерите, поставени на входа на всяка от инсталациите.

(5) Когато към една абонатна станция са присъединени повече от една сгради и присъединителните топлопроводи са собственост на топлоснабдителното предприятие, топломерите и водомерите за топла вода за отделните сгради се монтират на границата на собственост.

Раздел II.

Дялово разпределение на топлинна енергия между клиентите в сграда - етажна собственост

Чл. 58. (1) Дяловото разпределение на топлинната енергия между клиентите в сграда - етажна собственост, се извършва от топлоснабдителното предприятие при спазване изискванията на тази наредба

(2) Извършването на тази дейност, топлоснабдителното предприятие може да възложи по изключение като външна услуга с договор на лице, отговарящо на съответните изисквания. Разходите по разпределението са за сметка на топлоснабдителното предприятие, което няма право да ги събира от клиентите като допълнителна услуга.

(3) Разпределението на топлинната енергия между клиентите в сграда - етажна собственост, се извършва само от топлоснабдителното предприятие, когато:

1. не съществува техническа възможност за прилагане на системата за дялово разпределение, сградната инсталация за отопление е еднотръбна, проточна, лъчиста, конвекторна, смесена и др.;

2. договърът с лицето по чл. 58. (1) е прекратен;

3. лицето по чл. чл. 58. (1) е заличено от регистъра

4. в сгради - етажна собственост, в които клиентите не са изпълнили задълженията си по чл. 153, ал. 1 ЗЕ.

(4) Топлоснабдителното предприятие установява техническата невъзможност за прилагане на дяловото разпределение в сграда - етажна собственост. Техническата невъзможност за прилагане на дяловото разпределение се установява с констативен протокол, съставен от топлоснабдителното предприятие и представител на етажната собственост.

Чл. 59. (1) В сграда - етажна собственост, в която се въвежда системата за дялово разпределение, клиентите са длъжни да инсталират средства по реда на чл. 49.

(2) Клиентите в сграда - етажна собственост, в която вече е въведена системата за дялово разпределение, са длъжни да комплектоват имотите си със средства по реда на чл. 49.

Чл. 60. (1) За извършване на дяловото разпределение, топлоснабдителното предприятие първоначално или след настъпили промени, събира данни за:

1. скалата на уреда или коефициента за преизчисляване на показанията, прилагани от него за отоплителните тела в сградите, за които има сключен договор

2. идентификация на сградата общо и по отделни имоти, съдържаща топлинните товари и видовете потребление, в т.ч.:

а) инсталирана мощност на отоплителните тела общо, по имоти и в общи части;

б) брой на физически отделените от сградната инсталация отоплителни тела общо, по имоти и в общи части;

в) брой на пломбираните отоплителни тела общо, по имоти и в общи части;

г) брой на отоплителните тела без средства по чл. 49, ал. 1, т. 1общо, по имоти и в общи части;

д) брой на имоти с водомери, без водомери и брой на лица в имотите без водомери;

е) количеството на топлинната енергия, отдадена от общите части;

(2) При поискване топлоснабдителното предприятие предоставя информацията по ал. 1, т. 2 на представител на етажната собственост.

Чл. 61. (1) Общото събрание на етажната собственост при условията и по реда на Закона за управление на етажната собственост взема решение за:

1. избор на упълномощен представител на клиентите, който да ги представлява в отношенията с топлоснабдителното предприятие по въпросите, свързани с топлоснабдяването и дяловото разпределение,

2. отопление на общите части на сградите;

3. избор на лице, което да бъде инструктирано и обучено от топлоснабдителното предприятие за допълване на сградната инсталация, за действия при аварийни ситуации и което да съхранява ключа за абонатната станция.

(2) За взетите решения по ал. 1 етажната собственост уведомява топлоснабдителното предприятие като му предоставя копие от протокола.

Чл. 62. Количеството топлинна енергия, доставено в сградата, се разпределя според различните видове потребление - за битово горещо водоснабдяване, отопление, вентилация и климатизация.

Чл. 63. Делът на топлинната енергия за клубове, офиси, магазини, зали, басейни и други обекти, присъединени чрез самостоятелни отклонения към абонатни станции в сгради - етажна собственост, се определя чрез средства за измерване и разпределение, собственост на конкретния клиент.

Чл. 64. (1) Количеството топлинна енергия за битово горещо водоснабдяване в сграда - етажна собственост, се определя:

1. при ползване само на гореща вода за битови нужди за отчетния период - по показанията на индивидуалните водомери и показанията на топломера, поставен на изхода на подгревателя за битова гореща вода или по специфичния разход за подгриване на 1 m^3 , определен по калометричното уравнение $TE = Q * \Delta t$ “.

2. при ползване на топлинна енергия за отопление и гореща вода за битови нужди:

а) по показанията на топломера след подгревателя за битова гореща вода;

б) чрез количеството студена вода, измерено по водомера, монтиран пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване, умножено по необходимото количество топлинна енергия за загряване на 1 куб. м вода, определено чрез калометричното уравнение $TE = Q * \Delta t$;

(3) В случаите, когато температурата на студената вода за подгриване за съответния месец не се измерва и за нея няма данни от водоснабдителното дружество, се приема временно и по изключение температура 10°C .

(4) Температурата на подгрятата вода се поддържа чрез монтиран регулатор и се измерва на изхода на подгревателя за битово горещо водоснабдяване. При липса на измерване се приема временно и по изключение температура 55°C .

(5) За периода на неизправност или липса на водомер пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване общото количество гореща вода се определя като сума от количествата вода, отчетена по показанията на индивидуалните водомери за топла вода на клиентите

(6) Водомерите пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване са собственост на топлоснабдителното предприятие и се монтират и поддържат от него.

(7) При повреда на водомера пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване топлоснабдителното предприятие е длъжно да го замени в срок до 5 работни дни от установяване на повредата.

Чл. 65. (1) Количеството топлинна енергия, определено по чл. 64, се разпределя между клиентите въз основа на изразходваните от тях количества гореща вода, отчетено по индивидуалните водомери за топла вода.

(2) Изразходваното количество гореща вода в отделните имоти се разпределя:

1. по показанията на индивидуалните водомери за топла вода - когато на всички отклонения от сградната инсталация за горещо водоснабдяване към имота на клиента са монтирани индивидуални водомери за топла вода и са изпълнени изискванията на чл. 49, ал. 4 и ал. 6, т. 4;

2. при норма за разход на потребление на гореща вода от 10 литра на обитател за едно денонощие - когато не са монтирани индивидуални водомери за топла вода,

индивидуалните водомери за топла вода са повредени, имат нарушена пломба или не е осигурен достъп за отчитане.

(3) Разликата между отчетеното количество вода, измерено по водомера пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване и сумата от отчетените количества от индивидуалните водомери за топла вода и начислените по ал. 2, т. 2 количества се разпределя по следния начин:

1. когато във всички имоти в сграда - етажна собственост, са монтирани индивидуални водомери за топла вода, които отговорят на изискванията на чл. 49, ал. 4 и ал. 6, т. 4 - пропорционално на изразходваното количество гореща вода от отделните клиенти;

2. когато не във всички имоти в сграда - етажна собственост, са монтирани индивидуални водомери за гореща вода, индивидуалните водомери за гореща вода са повредени, имат нарушена пломба или не е осигурен достъп за отчитане, разликата се разпределя по следния начин:

а) при количество вода, измерено по водомера пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване, по-малко от сумата от отчетените количества от индивидуалните водомери за топла вода и начислените по ал. 2, т. 2 количества - пропорционално на изразходваното количество гореща вода само на клиентите, в чиито имоти има монтирани индивидуални водомери за топла вода;

б) при количество вода, измерено по водомера пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване, по-голямо от сумата от отчетените количества от индивидуалните водомери за топла вода и начислените по ал. 2, т. 2 количества - пропорционално на начислените количества гореща вода само на клиентите, в чиито имоти липсват индивидуални водомери за топла вода или същите са повредени, имат нарушена пломба или не е осигурен достъп за отчитането им, но не повече от 10 л на обитател за едно денонощие, а останалата разлика - пропорционално на всички останали клиенти.

(4) В случаите, когато разликата между количеството гореща вода, отчетено по водомера пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване, и количеството гореща вода, отчетено от водомерите в отделните имоти, и изчислените съгласно ал. 2, т. 2 количества за клиентите без водомери надвишава 20 %, се извършва проверка от представители на топлоснабдителното предприятие и етажната собственост. Съставя се констативен протокол с описание на коригиращи мерки.

(5) Коригиращите мерки по ал. 4 са:

1. извършване на проверка от представители на етажната собственост и на топлоснабдителното предприятие на всички индивидуални водомери за топла вода в отделните имоти в сградата - етажна собственост (позиция на монтажа, проверка целостта на оловни и холендрови пломби, срок на валидност на периодичната проверка), определяне на имотите в случаите по ал. 2, т. 2 и уточняване броя на обитателите в тях. Проверката се извършва в срок до един месец след съставяне на констативния протокол по ал. 5;

2. извършва се извънредна метрологична проверка на водомера пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване за сметка на топлоснабдителното предприятие в срок до един месец след съставяне на констативния протокол по ал. 5.

(6) В случаите по ал. 4, когато след извършване на коригиращата мярка по ал. 5, т. 2 се установи, че водомерът пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване не е изправен, общото количество гореща вода се определя по реда на чл. 64, ал. 5.

Чл. 66. (1) Всички клиенти са длъжни да осигурят достъп до отоплителните тела и отклоненията за гореща вода в имота си на представителите на топлоснабдителното предприятие за отчитане на показанията на уредите и водомерите

за гореща вода и/или осъществяване на визуален оглед на контролните приспособления към тях. Един път годишно се осигурява достъп за контрол и в имотите на клиентите с монтирани уреди за дистанционен отчет.

(2) Редът за отчитане на показанията на уредите на клиентите, неосигурили достъп до имотите си, се урежда в договорите по чл. 149, 149б ЗЕ.

(3) На клиентите, неосигурили достъп за отчет, за всички отоплителни тела в имота се начислява енергия чрез прилагане на екстраполация по максимален специфичен разход на сградата по следния ред:

1) определя се инсталираната мощност на отоплителните тела в сградата; при липса на данни се приемат данните на подобно отоплително тяло, например от аналогично помещение на друг етаж;

2) за всяко отоплително тяло с уред в сградата се определя отношението между дяловите му единици и инсталираната му мощност; най-голямото отношение за отоплително тяло с уред за дялово разпределение се приема за максимален специфичен разход за сградата (МСРС);

3) дяловите единици за отоплителните тела без уреди се получават, като инсталираната мощност на отоплителното тяло без отчет се умножи с МСРС. С така определените дялови единици всички отоплителни тела без уреди се приравняват към отоплителни тела с уреди.

(4) Клиентите, неосигурили достъп, могат да поискат допълнителен отчет и преработване на изравнителната сметка в тримесечен срок от получаване на изравнителната сметка. След изтичане на срока не се приемат нови рекламации и не се преработва изравнителната сметка.

(5) Рекламации за отчет на показанията на уредите и разпределението на енергията за предходен период се разглеждат, ако са подадени в 30-дневен срок след получаване на изравнителната сметка от клиентите.

(6) Рекламации (възражения) по отчета на показанията на уредите, допълнителен отчет на уредите и рекламации (възражения) по разпределението на топлинната енергия в изравнителната сметка за предходния отчетен период, се извършват в срок до 31 август. След изтичане на този срок не се приемат нови рекламации (възражения) и изравнителната сметка не се преработва.

(7) При установено неправомерно ползване на потребление на топлинна енергия на виновното лице се начислява енергия по реда на ал. 4.

(8) По искане на етажната собственост и за нейна сметка се поставят холограмни стикери или пломби на холендрите на връщащата линия от отоплителните тела във всички имоти в сграда - етажна собственост, с което се възпрепятства неправомерното демонтиране на отоплителните тела.

Чл. 67. (1) Разпределението на топлинната енергия по реално месечно потребление се извършва чрез месечно снемане на показанията на всички индивидуални уреди за дялово разпределение и водомери за топла вода от клиентите в етажната собственост.

(2) В случаите по ал. 1 средствата за дялово разпределение на топлинната енергия за отопление и за битово горещо водоснабдяване в имотите на клиентите се отчитат в един и същи ден с топломерите в абонатната станция и водомера пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване в сградата.

(3) Не се изготвя изравнителна сметка за съответната година при пълен отчет на всички уреди по ал. 1 и при спазване на изискването по ал. 2.

(4) В случаите на извършване на самоотчет след приключване на отоплителния период задължително веднъж годишно се извършва контрол и при непълен отчет на уредите по ал. 1 се изготвя изравнителна сметка.

(5) Когато средствата за дялово разпределение на топлинната енергия за отопление и за битово горещо водоснабдяване в имотите на клиентите не са отчетени в един и същи ден с топломерите в абонатната станция и водомера пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване, най-малко веднъж годишно се изготвят обща изравнителна сметка и индивидуални изравнителни сметки.

Глава девета.

СПИРАНЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ТОПЛОСНАБДЯВАНЕТО

Чл. 68. (1) Топлоснабдителното предприятие или производителят имат право да спират подаването на топлинна енергия:

1. без предварително уведомяване - в случаите по чл. 72, ал. 1 и чл. 73, ал. 1 ЗЕ, при условията и по реда на наредбата по чл. 74, ал. 1 ЗЕ;

2. след предварително уведомяване - в случаите по чл. 73, ал. 2 ЗЕ, при условията и по реда на наредбата по чл. 74, ал. 1 ЗЕ.

(2) Топлоснабдителното предприятие има право да спира подаването на топлинна енергия и по силата на влязло в сила съдебно решение.

Чл. 69. Топлоснабдителното предприятие има право да спира напълно или частично подаването на топлинна енергия на неправомерно присъединен клиент.

Чл. 70. (1) Клиентите в сграда - етажна собственост, могат да поискат прекратяване на топлоснабдяването за отопление и/или битово горещо водоснабдяване при условията на чл. 153, ал. 2 ЗЕ.

(2) В случаите по ал. 1, когато топлоподаването към сградата се прекрати от абонатната станция, топлоснабдителното предприятие може да демонтира своите съоръжения в договорен между страните срок.

(3) Прекратеното топлоснабдяване се възстановява след изпълнение на изискванията за присъединяване на клиенти, ползващи топлинна енергия за битови нужди.

Чл. 71. (1) Топлоподаването на клиент на топлинна енергия в самостоятелна сграда се прекратява в абонатната станция, когато клиентът е подал заявление до топлоснабдителното предприятие, както и при условията, предвидени в договора.

(2) Топлоснабдителното предприятие е длъжно да извърши исканото прекратяване по ал. 1 в срок до 15 дни след постъпване на заявлението. Лицата по ал. 1 се считат за клиенти на топлинна енергия до датата на прекратяване на топлоснабдяването.

Чл. 72. (1) Когато топлинният товар на отоплителните тела в сграда - етажна собственост, е намален с над 50 % от проектния отоплителен товар на сградата топлоснабдителното предприятие е длъжно писмено да уведоми клиентите в сградата - етажна собственост,

(2) Писменото уведомление се връчва на упълномощения представител на сградата - етажна собственост, и се поставя на видно място в сградата - етажна собственост.

(3) Писменото уведомление по ал. 1 съдържа най-малко следната информация:

1. намалените стойности на топлинния товар спрямо проектите;
2. списъка на имотите със спряно топлоподаване;
3. датата, на която ще бъде извършено обследване на инсталациите;
4. прогнозното разпределение.

(4) Констативният протокол, се предава срещу подпис на упълномощеното лице от сградата - етажна собственост, и се поставя на видно място в сградата - етажна собственост.

(5) Клиентите по ал. 1 вдномесечен срок писмено заявяват становището си:

1. по мерките, предложени в констативния протокол;
2. да останат клиенти при променените условия.

(6) Клиентите заявяват становището си по ал. 5 с протокол от решение на общото събрание на сградата - етажна собственост.

(7) Когато клиентите по ал. 1 не заявят писмено становището си в срока по ал. 5, топлоснабдителното предприятие има право да прекрати топлоснабдяването.

Глава десета.

КОНТРОЛ И АДМИНИСТРАТИВНО-НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 73. Контролът по спазване на разпоредбите по тази наредба се осъществява от министъра на енергетиката при условията и по реда на чл. 75, 77 - 81 ЗЕ.

Чл. 74. В изпълнение на контролните си правомощия министърът на енергетиката:

1. извършва проверки чрез лицата по чл. 77, ал. 1, т. 1 ЗЕ;
2. уведомява органите на специализирания контрол с оглед предприемането на мерки по компетентност;
3. налага принудителни административни мерки и административни наказания.

Чл. 75. (1) Нарушенията по тази наредба се установяват с актове на лицата по чл. 77, ал. 1, т. 1 ЗЕ.

(2) Наказателните постановления се издават от министъра на енергетиката или от упълномощено от него длъжностно лице.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват при условията и по реда на чл. 75, 77 - 81 ЗЕ и Закона за административните нарушения и наказания.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Групова абонатна станция" е абонатна станция, захранваща две или повече самостоятелни сгради.

2. "Действително инсталирана мощност на отоплителна инсталация" е сумата от инсталираната мощност на отоплителните тела във всички имоти в сградата - етажна собственост.

3. "Инсталация в сграда" или "сградна инсталация" е съвкупността от главните вертикални и хоризонтални разпределителни тръбопроводи, включително до отоплителните тела, както и съоръжения за разпределяне и доставяне на топлинна енергия от абонатната станция до имотите на клиентите. Когато към една абонатна станция са присъединени повече от една сграда, всеки от присъединителните топлопроводи е елемент на съответната инсталация в сградата.

4. "Инсталирана отоплителна мощност в имот" е сумата от мощностите на монтираните в жилището отоплителни тела.

5. "Комплексна технико-икономическа обосновка за енергоснабдяване" е разработване на "план за енергоснабдяване" на всяка община или регион с няколко алтернативни варианта, които включват:

- а) алтернативни варианти за енергоснабдяване;
- б) потребление на горива;
- в) производствени разходи;
- г) инвестиции за вариантите;
- д) финансиране на вариантите;
- е) влияние върху заетостта;
- ж) влияние върху околната среда;

- з) сравнителен анализ на слабите и силните страни за всеки вариант;
- и) анализ върху чувствителността за десетгодишен период.

6. "Коригиран отопляем обем" е отопляемият обем на имота по проект, намален с обема на помещенията, в които отоплителните тела са демонтирани от сградната инсталация и съответната припадаща се част на помещенията, без отоплителни тела по проект.

7. "Максимален часов товар" е максималното количество топлинна енергия, потребено от клиента с топлоносител водна пара или гореща вода за един час.

8. "Максимален специфичен разход на сградата" е максималното количество отдадена топлинна енергия от един киловат инсталирана мощност на отоплително тяло в сградата при съответния режим на работа на сградната инсталация.

9. "Минимален часов товар" е минималното количество топлинна енергия, потребено от клиента с топлоносител водна пара или гореща вода за един час.

10. "Отоплителен период" е периодът от време, през който топлинната енергия се консумира и за отопление.

11. "Отчетен период" е периодът от време между две отчитания на показанията на уредите за мерене за търговско плащане, контролните уреди и индивидуалните средства за разпределение на топлинната енергия.

12. "Представител на етажната собственост" е управителят, председателят на управителния съвет или упълномощено от етажната собственост лице.

13. "Пломбирано отоплително тяло" е отоплително тяло, към което е спряно топлоподаването чрез затваряне и пломбиране на спирателната арматура, а не чрез физическо отделяне от сградната отоплителна инсталация и което не е оборудвано със средствата по чл. 140, ал. 1, т. 3 ЗЕ.

14. "Присъединени отоплителни тела" са отоплителните тела, които са физически свързани към сградната отоплителна инсталация.

15. "Проектна мощност на отоплителна инсталация" е мощността на вътрешната отоплителна инсталация, определена с инвестиционния проект на сградата.

16. "Разпределителна мрежа" е системата от топлопроводи и съоръжения към тях, разположени след границата на собственост между топлопреносното предприятие и клиентите. В сгради - етажна собственост, тя е елемент от сградните инсталации.

17. "Регулатор на налягане" в абонатна станция е техническото средство за поддържане на разчетен напор и необходимото количество на топлоносителя, с вграден автоматичен ограничител до стойността на разчетното количество топлоносител за всяка абонатна станция според договорената мощност.

18. "Средства за измерване за търговско плащане" са средства за измерване по смисъла на § 1, т. 58 ЗЕ и чл. 5 от Закона за измерванията.

19. "Топлоснабдителна система" е системата от енергийни обекти и съоръжения за производство, пренос и снабдяване с топлинна енергия на клиентите.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. (1) Собствениците и/или титулярите на вещно право на ползване в сграда - етажна собственост, са длъжни:

1. да монтират средства за дялово разпределение на пломбираните отоплителни тела в имотите си;

2. да монтират водомери за гореща вода на всички отклонения към имота си от сградната инсталация за битово горещо водоснабдяване.

(2) При неизпълнение на разпоредбите по ал. 1 след 1.10.2007 г. пломбираните отоплителни тела по т. 1 се приравняват на отоплителни тела без уреди.

§ 2. Топлоснабдителните предприятия в срок до 30.12.2007 г. да инсталират в абонатните станции водомери пред подгревателите за битово горещо водоснабдяване.

§ 3. Договорните отношения между клиентите и търговците, извършващи услугата дялово разпределение на топлинната енергия в сгради - етажна собственост, по чл. 147 ЗЕ (отм. - ДВ, бр. 74 от 2006 г., в сила от 8.09.2006 г.), се считат прекратени със сключване на договор между топлопреносното предприятие или доставчика на топлинна енергия и лицето, извършващо услугата дялово разпределение на топлинната енергия, по чл. 139в ЗЕ.

§ 4. Указания по прилагане на наредбата се дават от министъра на енергетиката.

§ 5. Тази наредба отменя Наредба № 16-334 за топлоснабдяването от 2007 г. и Наредба № Е-РД-04-1 от 12 март 2020 г. за топлоснабдяването с всичките им изменения и допълнения.

§ 6. Тази наредба се издава на основание чл. 125, ал. 3 от Закона за енергетиката.

Заключителна разпоредба

§ 1. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

ДОГОВОР

Днес ..... 20... г. се подписа настоящия договор между

1. “.....” ООД/ЕООД/ЕАД/АД със седалище и адрес на
(топлофикационно дружество)

управление: гр. ...., ул. “.....“ № ....., ЕИК .....,
представявано от .....и наричано за краткост **Продавач.**
Продавачът притежава лицензия за ..... № ..... /..... г. на
(Д)КЕВР и е вписан в регистъра на администраторите на лични данни под № .....
/ ..... г.

и

2. Клиентите на топлинна енергия в **Етажната собственост** блок ....., ж.к.
„.....”, гр. ул. „.....“, гр. ...., пощенски код
....., персонифицирани с подписи в края на този договор, и наричани за краткост
Купувач.

*(В качеството на Купувач може да бъде и битов потребител със
самостоятелен обект (къща) и небитови потребители (детски градини, училища,
университети, болници, обществени сгради и др.).*

I. ПРЕДМЕТ НА ДОГОВОРА.

1. Предмет на настоящия договор е регулирана доставка, продажба и
разпределение на топлинна енергия (ТЕ) от Продавача, съобразно текущите
потребности на Купувача чрез абонатна станция, собственост на Продавача,
инсталирана в помещение на Купувача.

2. Изменения и допълнения в предмета на договора могат да се извършват по
писмени предложения на страните и приети по съответния ред. Приетите изменения и
допълнения на предмета се оформят с анекси към договора.

II. КОЛИЧЕСТВО.

3. Количеството на доставяната топлинна енергия (ТЕ) от Продавача се определя
от прилагания термохидравличен/температурен график; външните температури,
измервани чрез външен осезател на абонатната станция; топлинния капацитет на
сградата-етажна собственост и конкретното потребление от клиентите в нея. За целта
Продавачът инсталира необходимата екипировка в абонатната станция (АС) и
извършва съответната ѝ настройка.

Продавачът екипира и настройва АС така, че да ѝ осигури оптимално
експлоатационно поведение чрез пряка зависимост на доставяното количество ТЕ от
посочените фактори.

4. Продавачът организира доставяне и измерване на ТЕ като две услуги в два
кръга - за отопление и за битово горещо водоснабдяване (БГВ).

5. Измерването на консумираната от клиентите в сградата етажна собственост
(СЕС) ТЕ се извършва с уреди за търговско измерване (топломери), собственост на
Продавача, отговарящи на изискванията на Закона за измерванията, съответните
стандарты и сертифицирани по установения в страната ред. Уреди за търговско
измерване се поставят от Продавача отделно за кръг отопление и кръг БГВ. Тепломерът
за отоплителния кръг се поставя на границата на собственост след последната

спирателна арматура преди разпределителната мрежа на сградната инсталация, а този за БГВ на изхода на подгревателя за БГВ. Електрозахранването на уредите е автономно.

6. Средствата за търговско измерване на количеството и параметрите на ТЕ трябва да отговарят на следните изисквания:

- да бъдат вписани в регистъра на одобрените за използване типове средства за измерване;

- да притежават сертификат, издаден от държава - членка на Европейския съюз;

- да имат нанесена маркировка за съответствие и допълнителна метрологична маркировка.

При подписването на настоящия договор Продавачът представя доказателства за съответствие със съответното изискване.

7. При повреди в средствата за търговско измерване Продавачът е длъжен да отстрани повредата или ги замени в срок до 5 работни дни от констатиране на повредата.

8. Отчитането на консумираната ТЕ в СЕС се извършва от Продавача ежемесечно и поотделно за отопление и БГВ. Мерната единица е киловатчас (kWh). Съобщението за насрочване на дата за отчитане на консумираната ТЕ Продавачът поставя на видно място на входа на СЕС най-малко 10 (десет) дни преди датата на отчитане. В него се посочва и резервна дата за отчитане, която е най-малко три дни след основната.

9. При отчитане показанията на топломерите задължително присъства представител на Купувача, който при липса на възражения, подписва протокола и получава екземпляр от него.

10. Налагащи се корекции в отчетите за консумирана ТЕ в резултат на повреди в уредите за търговско мерене се извършват след съгласуване с ръководството на етажната собственост.

Продавачът изчислява, изготвя справка и коригира сметките за използвана топлинна енергия за изминал период в случаите на:

- а/. отклонения извън допустимите граници на метрологични и технически характеристики на средствата за измерване за търговско плащане, установени с протокол по реда на Наредбата за реда и начина за извършване на метрологичен контрол по Закона за измерванията;

- б/. нарушения в целостта и функционалността на средствата за измерване за търговско плащане, разрушени знаци от извършен метрологичен контрол, установени от пълномощни представители на страните по този договор с констативен протокол.

- в/. корекцията по т. а/. се прави от датата на предходната проверка, отразена с протокол, но за не повече от 45 дни назад, освен ако времето на неточно и/или неправилно измерване може да бъде точно определено. Корекцията се извършва на база средни стойности за клиента, измерени при аналогични климатични условия в съответствие с режима на потребление на топлинна енергия и при условия, определени в този договор.

11. При отчитане на месечната консумация на ТЕ от СЕС, Продавачът представя на Купувача отчет за употребеното количество вода от топлопреносната мрежа за допълване на сградната инсталация, ако е ползвал тази възможност.

III. КАЧЕСТВО.

12. Продавачът осигурява доставка и продажба на топлинна енергия на Купувача по следните качествени показатели

- температура на топлата вода на изхода на подгревателя за БГВ - 55⁰С;

- температура към входящата тръба на сградната инсталация (СИ) - 90°;
- температура на топлоносителя от изходящата тръба на СИ - 70°;
- ниво на шумово налягане при пълно натоварване на съоръженията в АС до 50dB, а в обитаемите части на сградата до 30dB.

13. Отклоненията от посочените параметри се установяват от представители на двете страни по договора, а при необходимост и с участието на трето лице или независим експерт.

14. Продавачът възстановява качествените параметри в пет дневен срок от констатиране на отклоненията. При неизпълнение на това задължение сметките на Купувача се преизчисляват, съгласно фактическите показатели.

IV. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА КОНСУМИРАНАТА ОТ КУПУВАЧА ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ.

15. Разпределението на консумираната ТЕ в СЕС се извършва ежемесечно от Продавача и е за негова сметка. За консумирана се счита само ТЕ, отчетена надеждно и безспорно от съответния уред за търговско измерване (топломер).

16. Продавачът и Купувачът създават необходимите технически и организационни условия за съвременно и точно отчитане и разпределение на консумираната от СЕС ТЕ, съгласно раздел VI от този договор.

17. Отчетената по топломера за кръг отопление ТЕ се разпределя между собствениците на имоти в СЕС според показанията на индивидуалните разпределители, монтирани на отоплителните тела в тях.

При неосигурен достъп за отчитане и/или при липса на индивидуални разпределители, консумираната ТЕ за отопление в тези имоти се определя според пълната мощност на отоплителните тела в тях и за всички дни на отчетния период. Общото количество на тази ТЕ се приспада от отчетеното по общия топломер за кръг отопление и разликата се разпределя според показанията на индивидуалните разпределители в останалите имоти.

18. Отчетената ТЕ от топломера за БГВ се разпределя между собствениците на имоти в СЕС според показанията на индивидуалните водомери за топла вода в тях.

При неосигурен достъп за отчитане и/или при липса или повредени водомери за топла вода, консумираната ТЕ за БГВ в тези имоти се определя по 0,5 м³ на живеещ/ползвател на ден за съответния имот. В този случай се прилага специфичен разход за подгриване на 1 м³ с 45° в размер на 52.335 кВтч. Полученото количество ТЕ се приспада от отчетеното по топломера за БГВ и получената разлика се разпределя между останалите имоти на базата на показанията на водомерите за топла вода в тях.

19. Преди извършването на разпределението на консумираната ТЕ, Продавачът приспада от отчетеното количество ТЕ технологичните разходи. Те се определят по един от следните начини:

1. техническата характеристика на абонатната станция по данни на производителя;

2. изчисление или топлотехническо изпитание.

Изчислението на технологичните разходи се предоставят от Продавача на Купувача заедно с документите за извършеното разпределение.

20. Разпределенията по имоти количества ТЕ не могат да превишават:

- а). за кръг отопление - мощността на инсталираните отоплителни тела общо и поотделно;

- б). за кръг БГВ - специфичният разход за подгриване на 1 м³ вода с 45° - 52.335 кВтч.

При констатиране на отклонения в повече от посоченото в т.т. а) и б), Продавачът и Купувачът в срок от една седмица извършват анализ на причините и с протокол определят мерките за коригиране в нормалните граници.

V. ЗАПЛАЩАНЕ НА ТОПЛИННАТА ЕНЕРГИЯ.

21. За разпределените количества ТЕ, консумирана през отчетния месец, Продавачът издава фактури на името на всеки титуляр на партида при него, живеещ в СЕС. Титуляр на партида може да бъде и наемател, който е уредил по установения начин отношенията си със собственика на имота.

22. Задължителни реквизити на издадените от Продавача фактури са:

а). пълно и точно наименование на страните;

б). отчетен период;

в). количество на ТЕ, посочено в кВтч., в т.ч.

- за отопление,

- за БГВ;

г). единична цена на кВтч;

д). стойност на консумираната ТЕ, в т.ч. ДДС;

е). дължима сума словом;

ж). справка за максималната и фактичката мощност, с която са работили отоплителните тела в имота и за фактическия специфичен разход за подгряване на 1 м³ вода;

з). име и подпис на упълномощеното от Продавача лице;

23. Цената на 1 кВтч ТЕ се определя по ценови периоди в рамките на определената пределна цена с решения на КЕВР. При наличие на различни ценови периоди в рамките на отчетния период (месеца), новата цена се прилага от деня на влизане в сила на решението на КЕВР. В този случай общото количество на консумираната ТЕ за съответния имот се разделя на броя на дните в периода (месеца) и получената дневна консумация се умножава по съответните цени.

23. Изменения и допълнения към вече издадени и получени от Купувача фактури се извършват с кредитни и дебитни известия от страна на Продавача. Не се допуска издаването и предявяването на задължения със съобщения към фактури.

24. Всеки титуляр на клиентска партида от СЕС има право на възражение по издадените му от Продавача фактури в срок 20 дни от получаването им. По такива възражения Продавачът е длъжен да вземе отношение в срок от 15 дни. До решаването на спора между страните по установения нормативен ред, сумата остава дължима.

25. Заплащането на дължимите по фактурите суми се извършва от титулярите по клиентски партиди в СЕС в срок до 30 (тридесет) дни от получаването на фактурата. След този срок задължението изпада в просрочие, за което се дължи неустойка в размера, съгл. Раздел VII, т. 40 от този договор.

26. Доказателствена сила при споровете по дължимите плащания имат данните от индивидуалните клиентски партиди в счетоводството на Продавача. Не се допуска използването на данни от каквато и да е оперативна отчетност.

VI. ТЕХНИЧЕСКИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕДМЕТА НА ДОГОВОРА

27. Доставка на ТЕ в СЕС на Купувача се извършва от Продавача чрез абонатна станция тип ..... с технически параметри, съгласно *Приложение № 1 към договора.*

28. Продавачът екипира абонатната станция, съгласно техническите изисквания към абонатните станции с топлоносител гореща вода и условията на този договор и се отразява в схема на съоръжението, неразделна част от него (*Приложение № 2*). Всякакви изменения и допълнения в екипировката на абонатната станция се извършват със знанието и съгласието на клиентите в СЕС.

29. При първоначалната и при всяка следваща настройка на абонатната станция Продавачът предоставя на упълномощени представители на Купувача информация в писмен вид за параметрите на настройката. При несъгласие с някои от тях, Купувачът има право на възражение, което се решава от страните в едноседмичен срок.

Купувачът има право да поиска извънредна проверка за настройката на абонатната станция в съответствие с топлинния товар на сградната инсталация в СЕС. Продавачът извършва проверката в срок до 4 (четири) работни дни като за резултатите от нея се подписва протокол между страните. Продавачът нормализира настройката на абонатната станция в срок до 3 (три) дни от съставянето на протокола по предходното изречение.

30. В съответствие с т. 5 от този договор Продавачът монтира топломер и осезател за температурата на отоплителния кръг след спирателната арматура при изхода от подгревателя и преди разпределителната мрежа на сградната инсталация. Това изискване се отразява в схемата на абонатната станция (*Приложение № 2*).

31. В съответствие с т. 5 от този договор Продавачът монтира общ водомер пред подгревателя за БГВ и топломер и осезател за температурата на топлата вода на изхода на подгревателя за БГВ. Това изискване се отразява в схемата на абонатната станция (*Приложение № 2*).

32. Индивидуалната консумация на ТЕ за отопление се измерва с индивидуални разпределители от електронен тип, отговарящи на изискванията на стандартите БДС EN-834 и БДС EN-835, поставени на отоплителните тела в имотите на титулярите на клиентски партиди в СЕС. След подписването на този договор се използват индивидуалните разпределители, вече монтирани на отоплителните тела, до изтичане на срока им на годност. След този срок Продавачът извършва подмяната им с нови от тип и с функции, съгласувани с Купувача. Продавачът задължително предоставя на Купувача скалата на уреда или коефициента за преизчисляване на показанията му.

33. За отчитане на консумираната ТЕ за БГВ, титулярите на клиентски партиди в СЕС монтират индивидуални водомери за топла вода на отклоненията от вертикалните щрангове към имота.

VII. ОТГОВОРНОСТИ ПРИ НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА ОТ СТРАНИТЕ.

34. При повреди в средствата за търговско измерване Продавачът е длъжен да отстрани повредата или ги замени в срок до 5 работни дни от констатиране на повредата. Неустойката за неизпълнение на това задължение е 30% от стойността на среднодневното потребление на ТЕ през предходния месец.

35. Ако Продавачът не уведоми писмено и предварително в 15-дневен срок Купувача за началото и продължителността на спиране на топлоподаването поради извършване на ремонтни работи, реконструкция или въвеждане в експлоатация на нови съоръжения, или други подобни действия, които подлежат на планиране, дължи неустойка в размер на стойността на недоставената топлинна енергия за периода на спиране на топлоподаването.

При виновно закъснение спрямо обявения срок за възстановяване на топлоснабдяването, той дължи неустойка в размер на стойността на недоставената

топлинна енергия за дните на закъснение, изчислена върху размера на средното потребление през предходния месец. Причините за виновността се установяват в протокол между страните по договора.

36. Когато Продавачът виновно не отстрани повредите в топлопреносната мрежа в срок от 48 часа, той дължи неустойка на Купувача в размер на стойността на недоставената топлинна енергия за периода на закъснението. Причините за виновността се установяват в протокол между страните по договора. Тази неустойка не се дължи, когато причината за неотстраняването на повредата е неосигурен достъп от страна на Купувача.

37. Ако клиент от СЕС не уведоми Продавача в 30-дневен срок за промяна на собствеността или на вещното право на ползване на топлоснабдявания имот и/или когато имота му се използва или предоставя на други лица за извършване на стопанска дейност, той дължи неустойка в размер на 5 лв. за всяко префактурирано плащане.

38. В случай, че клиент от СЕС се откаже от ползване на ТЕ по установения ред и получи писмено съобщение от Продавача с определена дата за физическо прекъсване на топлоснабдяването му не осигури достъп до имота си, той дължи плащане на топлинната енергия за периода от датата в уведомлението до осигуряване на достъп, но за не повече от една година. Неосигуряването на достъп се констатира с протокол, подписан от упълномощен представител на продавача и от ръководството на етажната собственост.

39. В случай, че при проверка от Продавача се установи, че клиент в СЕС самоволно е възстановил спряно топлоподаване, той заплаща топлинна енергия за отопление за целия период на спиране, определена по максималната енергия, която всяко от отоплителните тела може да отдаде за един отчетен период. Продавачът приспада начислените по този ред суми от сметките на останалите клиенти в СЕС.

40. Плащането по редовна фактура, издадена от Продавача на клиент в СЕС, става изискуемо в срок от два месеца от датата на получаването на фактурата от клиента. При забава на плащането, клиентът дължи неустойка в размер на 0.5% на ден върху стойността на фактурата за целия срок на забавата. Клиентът има право да оспори издадената му фактура в срок от 30 дни от датата на получаването ѝ по всичките ѝ реквизити и при постигане на договореност с Продавача от стойността ѝ се приспадат съответните суми. В този случай върху тях не се начислява неустойка за забава.

41. Продавачът няма право да начислява лихви върху дължимите от клиент в СЕС суми.

42. Продавачът няма право да предоставя данни за клиенти в СЕС на трети лица, в т.ч. на регистрирани като администратори на лични данни, с които има сключен договор за събиране на дължими суми за топлинна енергия.

43. Продавачът няма право да събира задължения от клиенти в СЕС по реда на чл. 237 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК), на основание чл. 154 от ЗЕ, въз основа на извлечение от сметките му.

/Чл. 237. (1) Когато ответникът признае иска, по искане на ищеца съдът прекратява съдебното дирене и се произнася с решение съобразно признанието.

(2) В мотивите на решението е достатъчно да се укаже, че то се основава на признанието на иска.

(3) Съдът не може да постанови решение при признание на иска, когато:

1. признатото право противоречи на закона или на добрите нрави;

2. е признато право, с което страната не може да се разпорежда.

(4) Признанието на иска не може да бъде оттеглено./

/ Чл. 154. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г., изм. - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) За задълженията на клиентите - неизправни длъжници, и на асоциацията по чл. 151, ал. 1 към топлопреносното предприятие може да се издаде заповед за изпълнение по чл. 410, ал. 1 от Гражданския процесуален кодекс независимо от техния размер. За задълженията на клиентите с въведена система за дялово разпределение - неизправни длъжници, трябва да е изготвена изравнителна сметка за съответната година, за която е задължението./

VIII. ФОРСМАЖОР

44. Форсмажорни са обстоятелствата, при които всяка страна по договора поотделно или и двете заедно не могат да изпълнят задълженията си по договора поради непреодолима сила, независеща от волята и възможностите ѝ/им. В този случай засегната страна или и двете засегнати страни незабавно уведомяват другата или се уведомяват взаимно за характера на непреодолимата сила и възможните последици от нея. През времето на действие на форсмажорните обстоятелства задълженията на страните по договора се спират или се видоизменят до преодоляването им.

Форсмажорните обстоятелства се потвърждават и доказват с акт на Софийската търговско-промишлена палата или друг независим и компетентен орган.

IX. УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ МЕЖДУ СТРАНИТЕ

45. Всички спорове за продажба на топлинна енергия от Продавача на клиентите в СЕС се решават по взаимно съгласие чрез преговори между техни пълномощни представители. При непостигане на споразумение спорът се решава по реда на следващите членове в този раздел.

46. При възникнали спорни обстоятелства, в т.ч. за дължими плащания, съответната, страна изпраща уведомление на другата с посочен начин и срок за уреждане.

47. Ако ответната страна не реагира или не се постигне съгласие, спорът се отнася за решаване по медиаторски способ.

48. При непостигане на успех и чрез медиация, заинтересованата страна отнася спора за решаване от съответния компетентен съд. Окончателното решение е задължително за изпълнение от загубилата спора страна.

X. СРОК И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ДОГОВОРА

49. Срокът на договора е две години от датата на подписването му от страните. Той може да бъде продължаван само по взаимно писмено съгласие на страните 30 (тридесет) дни преди изтичането му.

50. Договорът може да бъде прекратен предсрочно по писмена инициатива на всяка от страните, направена три месеца преди предлаганата дата за прекратяването му. Предложението следва да бъде мотивирано с обективни основания и аргументи по части от или цялото съдържание на договора и външни обстоятелства, имащи отношение към неговото изпълнение и целесъобразност.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

Приложение № 1 Технически параметри на абонатна станция тип ....., монтирана в СЕС бл. ....., ж.к. „.....”, ул. „.....“ № .....

Приложение № 2 Схема на абонатната станция тип ..... в СЕС бл. ...., ж.к. „.....”, ул. „.....“ № .....

Приложение № 3 Справка за топлинния капацитет на сградната инсталация в бл. ....

Приложение № 4 Протокол за съответствие на уредите за търговско мерене с изискванията, съгласно т. 6 от този договор.

Приложение № 5 Справка за коефициента за преизчисляване на показанията на индивидуалните разпределители, монтирани на отоплителните тела в СЕС

ЗА ПРОДАВАЧА:

ЗА КУПУВАЧА:

Ап. №	Име	Подпис	Ап. №	Име	Подпис
1			13		
2			14		

.....
.....
.....

--	--	--	--	--	--

МОТИВИ и анализ на състоянието на топлофикационния сектор

Топлофикационният сектор е един от най-волунтаристично управляваните в интерес на енергийни лобита и техните задкулисни покровители и в системна вреда на потребителите на топлинна енергия. Услугата топлоснабдяване се комерсиализира до максимална степен и е един от факторите България да е на първо място в Европа по енергийна бедност. Цялата нормативна уредба е в крещящо противоречие с интересите на потребителите и въпреки съпротивата на голяма група граждански и потребителски организации тя продължава да се променя в това направление.

В градовете с централно топлоснабдяване от години съществува и прогресивно нараства обществено недоволство от едностранно налаганите от монополните топлофикационни дружества беззаконие и подчертана неравнопоставеност спрямо клиентите им.

Топлофикационните дружества не признават изискванията на Закона за енергетиката, НАРЕДБА № Е-РД-04-1 ОТ 12 МАРТ 2020 г. ЗА ТОПЛОСНАБДЯВАНЕТО, Наредба № 15 от 28 юли 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия, Основните технически изисквания към абонатни станции с топлоносител гореща вода, а налагат едностранно собствените си Общи условия за продажба на топлинна енергия за битови нужди, които са в пълно противоречие с посочените нормативни документи и общностното право на Европейския съюз в това отношение. Фактите са явни и безспорни. Хората плащат за да живеят на студ. Бюджетите на небитовите потребители (детски градини, училища, болници, университети, държавни и общински структури и т.н.) се източват безмилостно и неоснователно. В резултат държавни пари отиват в частни и лобистки джобове.

Монополистите винаги са търсили и с подкрепата на държавните и регулаторните органи са намирали начин за въвеждане на форми за допълнителни приходи извън цената, ощетяващи крайните клиенти. Така беше с печално известната такса мощност, така е с т.н. „енергия от сградна инсталация” и „специфичен разход на топлинна енергия за подгряване на 1 м³ вода”, така е с постепенно въведените след 2006 г. 10 добавки към цената на електроенергията, така е и с фактурираните от „Софийска вода” разходи за пренос на водата по тръбопроводите и канализацията и за пречистването ѝ.

Дружествата категорично отказват да сключват с клиентите си императивно изискуемия се писмен **договор за присъединяване** към топлопреносната мрежа. Задължението за сключване на такъв договор произтича от чл. 138 от Закона за енергетиката и съдържанието му е регламентирано в чл. 17, ал. 4 и чл.чл. 30 и 31 от НАРЕДБА № Е-РД-04-1 ОТ 12 МАРТ 2020 г. ЗА ТОПЛОСНАБДЯВАНЕТО. Този договор е изключително важен, защото регламентира техническите и организационните условия за **регулирана доставка** на топлинна енергия в съответната абонатна станция съобразно външните температури, топлинния капацитет на сградата, конкретното потребление и утвърдения температурен/термохидравличен график. Липсата на този договор ликвидира равнопоставеността и позволява на доставчика-монополист да доставя произволно количество топлинна енергия, тя механично до се разпределя от топлинните счетоводители и да се заплаща принудително от клиентите. Де факто доставчикът доставя топлинната енергия на себе си а се отчита на клиентите, защото в противоречие със закона уредът за търговско измерване (топломер) е поставен не на

границата на собственост а на изходящата към ТЕЦ тръба! Тази произволно доставяна енергия при разпределението ѝ в сгради етажна собственост безотговорно и едностранно се прехвърля върху т.н. сградна инсталация и специфичен разход за подгръване на 1 м³ вода. Масовите данни показват, че клиентите са получили повече топлинна енергия от тънките тръбички на сградната инсталация, отколкото от големите радиатори в имотите си, а от чешмите им тече прегрята пара.

В практиката топлофикационните дружества масово заобикалят разпоредбата на чл. 156, ал.1 от Закона за енергетиката (**търговско измерване на границата на собственост**), а изключението по ал. 3 е превърнато в правило. Липсват уреди, имащи пряко отношение към измерването и регулирането на количеството и качеството на топлинната енергия (топломери на кръговете „отопление” и „битова гореща вода”, водомери пред подтретвателите за топла вода, осезатели за поддържане постоянна температура на топлата вода и пр.). В много случаи данните на уредите, които уж са преминали метрологичен контрол са с големи отклонения от допустимите граници. Следователно няма условия и не е възможно да се отчита и разпределя законосъобразно и реално доставената от продавача топлинна енергия.

Доставчикът на топлинна енергия категорично отказва да сключва императивно изискуемия се по чл. 149, ал.1, т.6 от Закона за енергетиката и чл. 40 от НАРЕДБА № Е-РД-04-1 ОТ 12 МАРТ 2020 г. ЗА ТОПЛОСНАБДЯВАНЕТО писмен **договор за продажба** на топлинна енергия на клиентите. Присъединяването към инсталация за доставка на топлинна енергия не е безусловно за определяне на потенциалния потребител като клиент на топлофикационното дружество. Това е само възможност. Институционализирането на потенциалния потребител в качеството на клиент става само с изрично подписване и/или присъединяване към търговски договор за продажба на топлинна енергия. Той осигурява балансирана защита на правата на двете страни в търговските взаимоотношения между тях. Общите условия определят общите правила за продажба и изразяват едностранно интересите на доставчика, макар и одобрени по установения със закона ред.

Топлофикационното дружество използва **нелигитимни, незаконни и с недостоверни данни документи** при търговските и финасовите си отношения с клиентите. Т.н. „Главен отчет”, изготвян от топлофикационното дружество, съдържа неверни и недоказани данни за **действително** потребената топлинна енергия от клиентите и за размера на технологичните разходи. Той отразява **произволно** доставената топлинна енергия. Използваните „съобщения към фактури” не съществуват в документалния мир, не отговарят на изискванията на чл. 7 от Закона за счетоводството и съдържат нагласени данни. Същото се отнася и за „дяловите разпределения” на топлинните счетоводители. Изготвяните „извлечения от сметки”, не отразяват действителни счетоводни операции, защото източникът им е оперативната информационна система, а не счетоводната. Нито един клиент няма счетоводна партида в счетоводството на доставчика, а тя е единствено достоверния източник за задължения и заверения. В това отношение Решение № 155 от 13.03.2007 г. на ВКС е категорично.

Разпределението на топлинната енергия в сгради етажна собственост се извършва при грубо нарушение на НАРЕДБА № Е-РД-04-1 ОТ 12 МАРТ 2020 г. ЗА ТОПЛОСНАБДЯВАНЕТО и методиката към нея. Всички данни и резултати се нагласяват. Това безспорно ще се докаже ако някой успее да задължи произволен топлинен счетоводител да извърши разпределение при стриктно спазване на всички формули в Методиката.

В документите на топлофикационните дружества и фирмите за дялово разпределение липсва единствено справедливия принцип, че се заплаща само това, което е измерено по надежден и безспорен начин и за съжаление това са приема

безкритично от всички органи, в т.ч. и от съдебната система. В това отношение се negliжира и ДИРЕКТИВА 2006/32/ЕО от 05.04.2006 година, която забранява неоправданото стимулиране на обеми на потребление и задължава въвеждането на системи за отчет на консумираната от отделните потребители енергия въз основа на „индивидуални измервателни уреди на конкурентни цени, които точно отчитат реално консумираното количество енергия от крайния потребител и осигуряват информация относно действителното време на използване”.

- Количеството енергия за **технологични разходи** не се изчислява съгласно чл. 58, ал.2 и 3 от Наредбата и т. 4 от Методиката. По правило те се определят „на око” без надлежна обосновка от техническата документация на производителя и без провеждане на съответни разчети и измервания. В много случаи елементарната сметка показва, че отчетените количества технологични разходи са символични и са по-малко от топлоотдаването на един радиатор. В действителност те са значително по-големи от отчетените, но тъй-като са за сметка на топлоснабдителните дружества, техният размер се нагласява.

- Неправилно и в нарушение на т. 5 от Методиката, се изчислява и **специфичният разход за подгряване на 1 куб.м. гореща вода**. Видно от „Съобщенията към фактури” и фактурите е, че всеки месец той е различен. Това показва, че се нагласява, чрез което се прехвърля част от произволно доставената топлинна енергия в абонатната станция върху този специфичен разход. Във „съобщенията към фактури” и фактурите на топлофикационните дружества специфичният разход се движи в произволни граници според количеството употребена топла вода. В масовия случай той е над 100 кВтч и достига стойности близки до 200 кВтч. Това е величина, подчиняваща се на физичен закон, формулиран с т.н. калориметрично уравнение $T = Q \cdot m \cdot \Delta t = Q \cdot m \cdot (t^1 - t^0)$. Следователно за подгряване на 1 м³ вода с 45⁰С (от 10⁰ до 55⁰) са необходими 52.335 кВтч. Освен това не се поддържа автоматично чрез осезател декретната температура от 55⁰С на изхода на топлообменника а в отчетните документи **се приема**, че е толкова

Изводът е, че разпределението на топлинната енергия за битово горещо водоснабдяване, извършвано по описания начин е порочно, нереално и nonsенсосоно.

- Особено драстични са нарушенията при изчисляване на **енергията, отдавана от сградната инсталация**. Масовите данни показват, че клиентите получават повече топлинна енергия от тънките тръбички на сградната инсталация, отколкото от големите радиатори. Обикновено в тристаен апартамент съотношението между разгънатата площ на тръбите на сградната инсталация и тази на радиаторите е 0.62 м² : 11-13 м² а съотношението на отдадената от тях топлинна енергия, според отчетите на топлофикационното дружество, е около 50 : 50 % и повече. Въз основа на това надписването в сметките на клиентите е твърде високо.

Топлофикационните дружества неправомерно, незаконно и с настървение начисляват **лихви** върху недоказаните си по основание, размер, срок и пр. финансови претенции към клиентите си. По икономическото си съдържание лихвата е форма на доход, когато парите са в качеството на стока, а не на платежно средство. Т.е. лихвата е цена на парите, когато са предмет на **кредитна** сделка.

По принцип между топлофикационните дружества и клиентите им няма подписани договори за продажба на топлинна енергия, т.е. няма сделка. Ако има сделка, то тя ще бъде **търговска** сделка (за продажба на стока или услуга) а не **кредитна** (за продажба на пари). По тази причина лихвата няма приложно поле и всички претенции за лихви от страна на монополиста са неоснователни.

Освен това клиентите на топлофикационните дружества системно не получават легитимни и законни документи, издадени от тях за парични задължения. Никъде в тях

не стои подпис на клиента като знак за съгласие и приемане на такива задължения. Следователно клиентите нямат безспорно доказано парично задължение към топлофикационното дружество и поради това не дължат и лихви. С други думи, претендираното вземане не може да се смята за доказано по безсъмнен начин само поради това, че топлофикационното дружество е изчислило индивидуалната му сметка по начина, посочен в издаденото от него „Съобщение към фактура” или фактура. Ако продавачът на топлинна енергия изпълни задължението си по чл. 149(1), т. 6 от Закона за енергетиката и чл. 38, т. 2 от Наредбата за ноплоснабдяването и сключи с клиентите си договор за продажба на топлинна енергия, то вече става въпрос за отношения по търговска сделка и следователно лихва не се дължи а **неустойка**, която обаче изрично трябва да се договори.

Следователно главният проблем е налаганото беззаконие и бруталност от страна на топлофикационните дружества в отношенията им с клиентите, което води до неправомрно източване на доходите им и до нарушаване на гражданските им права.

Контакти и размяна на предложения и становища се осъществяваха през годините и с бившите Министерство на икономиката, енергетиката и туризма и Министерство на икономиката и енергетиката. От досегашния ни опит, ние сериозно сме загрижени от позицията и на сегашното Министерство на енергетиката като цяло и от негови представители. Например, през м. февруари 2013 г. представихме в изключително прецизна и компетентна форма предложенията си за изменение и допълнение на Закона за енергетиката и на НАРЕДБА № Е-РД-04-1 ОТ 12 МАРТ 2020 г. ЗА ТОПЛОСНАБДЯВАНЕТО. Малко след това тогавашното Министерство на икономиката, енергетиката и туризма качи в сайта си проект за изменения и допълнения на НАРЕДБА № Е-РД-04-1 ОТ 12 МАРТ 2020 г. ЗА ТОПЛОСНАБДЯВАНЕТО в който не беше прието и отразено нито едно сериозно наше предложение. Нещо повече, по-късно тя беше утвърдена и публикувана в скандалния си вид и без да се изчака обсъждането и приемането на съответните изменения и допълнения в Закона за енергетиката. Пестеливите и угоднически изменения ликвидираха и най-малките останали възможности за защита на гражданите от монополното ограбване. Най-скандалното изменение е на чл. 12 от Наредбата за отпадане на температурния график при доставката на топлинна енергия в абонатните станции с което се допуска пълен произвол от страна на топлофикационните дружества. Това наложи спешното ѝ отменяне от тогавашния министър след сериозен граждански натиск.

Драстичен пример за уродливост в подзаконовата нормативна уредба е сега действащата НАРЕДБА № Е-РД-04-1 ОТ 12 МАРТ 2020 г. ЗА ТОПЛОСНАБДЯВАНЕТО. Сегашният текст на тази наредба не подлежи на коментар. Той е демонстративно лобистки и пълно недоразумение и от нормативна (местно и общостно законодателство) и от технико-технологична гледна точка. Цялото ѝ съдържание е в крещящо противоречие с технико-технологичните правила за доставка на топлинна енергия, на законите на физиката и термодинамиката, на равнопоставеността в търговските отношения, на вътрешното и общностното право на Европейския съюз в тази сфера. Потребителите масово са в шок и недоумение какво консумират и какво плащат. Издаваните по нея „съобщения към фактури“ и фактури са всичко друго но не и легитимен документ за финансово задължение, съгласно Закона за счетоводството, Закона за енергетиката, Закона за защита на потребителите, Закона за задълженията и договорите и пр.

Тези факти показват, че ресорното министерство системно не е имало и няма необходимата загриженост за правата на потребителите и се е стремяло да пълни

обилно кошничката на монополистите на везната между техните и на гражданите интереси. Цялата тази монополна вакханалия е и в крещящо противоречие с член 13 (измерване и информативни сметки за енергийното потребление) от Директива № 32 от 5 април 2006 г. на Европейския парламент и на Съвета на ЕС.

Всички проблеми са решими и е необходима воля и действие от компетентните и отговорни органи и лица. Тъй-като търпението и поносимостта от страна на гражданите вече са изчерпани и тъй-като необходимите качества и подходи на управляващите са несистемни и лобистки ние заявяваме, че категорично няма да приемем решения, които не водят до равнопоставеност, обективност и прозрачност в отношенията между топлофикационните дружества и клиентите им. Главната ни цел е оздравяването, стабилизирането и нормализирането, а не ощетяването, обезсилването и разпадането на топлофикационния сектор. Във връзка с това, ние предлагаме да внесете в Народното събрание за обсъждане и решаване на политическо ниво сериозно, отговорно и без зависимости нашия проект за изменения и допълнения на гл. X от Закона за енергетиката за решаване на неотложните въпроси и проблеми в топлофикационния сектор.